

ILINNIARTITSISOQ

ILINNIARTITSISOQ

ILINNIARTITSISOQ

ASSILIISOQ / FOTO: SUSSI ADELHOLM

ILINNIARTITSISOQ

DECEMBER 2022

PINGAARNERUTITATUT ALLAASERISAQ

Ukiumut qaangiutilersumut qujanaq juullisiorluarisi

Allattoq Elna Heilmann, IMAK-imi siulittaasoq

Nuannaarutigivara kingumut IMAK-ip aviisia saqqummeqqimmat. Neriuppunga ilaasortanit allanillu meeqqat atuarianni pissutsinik avitseqatigiiffiullunilu nuannersunik paasisaqarfiulluartassasoq aammali pikkunarsinnaasunik unamminartunik imaqartarumaartoq. Nuannissaqaaq aamma ilissi avitseqatigerusulluta ilanngukkusutassinnik nassiussisarussi.

IMAK-imi siulittaasunngorneq saqqumilaarnerlu

IMAK-imi 2022-mi siulersuisut nutaani sulilernitsinni IMAK-ip Sinniisoqarfianit suliakkiunneqartut angunia-gassatullu aallarteqquneqartut ingerlappagut. Saniatigut siulersuisuusugut IMAK-imi angorusutagut suliallu aallartikkusutagut aallartisarlutigit.

Nuannaarutigisatsinnik IMAK-ip nittartagaa nutarternikuulluni saqqummerpoq inerisarneqartuartussanngorlunilu, tassani ilaallutik paasissutissat assigiinngitsut ilaatigut soraarninngortussanut paasissutissat pingaarteqartut. Nittartakkap nutarternerata saniatigut Facebookikkut qupperneqalerpugut, neriuppungalu aamma taakkua alakkallattaarneqartarumaartut.

Naqisimaneqanngitsumik oqaaseqarsinnaaneq

IMAK-imi sullissinitsinni suliarisartakkatsinnilu inituuttut inissisimasut ilagaat sulisorisat naqisimaneqanngitsumik oqaaseqarsinnaanerannik killilersuineq. Nunatsinni kommunit ilaanni sulisut naqisimaneqan-

Elna Heilmann

ngitsumik oqaaseqarsinnaatitaanerata killilersorneqarnerat ilaasortatta malugisimavaat aammalu kommunit ilaat inuit naqisimaneqaratik oqaaseqarsinnaanerannut atatillugu naalagaaffiup ilitersuusiaanut paatsuinermik tunngaveqartumik malitsitsiniaallutik iliuuseqartarlutik.

Kommunit sulisutik sunniuteqaqataatillugit peqataatillugillu maleruagassanik najoqqutassanillu suliaqar-

tussaapput suleqatigiinnermut ataatsimiisitaliaq aqqutigalugu. Taamaliornikkut sulisut tamarmik tusarniarneqarlutik peqataatinneqassammata piginneqataasutullu misigisimatinneqassallutik.

Erseqqissaatigerusunnarpoq, kinaluunniit sulisoq imminut aallaavigaluni suliffimmini atugassarititaasut atukkallu pillugit oqaaseqarsinnaatitaammat.

Isumaqatigiissutiniq atuuttunik malitsitsinngittoqartarnera

Meeqqat atuarfianni pisortat ilaat aammalu kommunini aqutsisut ilaat isumaqatigiissutiniq atuuttunik, malerua-gassanik najoqqutassallu ilaannik malitsitsisannginneri sanioqqutaarisarnerilu nalunaarutigineqartartut amerlapput. Malunnarpoq Kommunit ataatsimoorlutik suleqatigiiffiannik siunnersorneqarfigisaminnik amigaateqartut. Kissaatiginarpoq Kommunit suleqatigiillutik KANUKOKA-tut ittumik pilersitseqqinnissaat.

Atuarfiit nutaangippallaartut

Nunatsinni piffinni assigiinngitsuni atuarfiit nutaangippallaartut iluarsartuunneqarnissamik pisariaqartitsiluinnartut ilisimavagut - ilaat nutaamik atuarfittaarnissamut piukkunnarnerugaluartut. Illutatigut ajornartorsiutit nassatarisaanik sulisut sulinerminni atugaat timikkut tarnikkullu pitsaanngitsumik sunniuteqarput toqqis-sisimanginnermillu kingunerluuteqarlutik.

Siumut isigisumik peqatigiinnikkut

Siulittaasutut sulininni maannamut siumut isigisumik sulinissaq pingaartillugu siunniussaraara. Suleqatigisat kattuffillu peqatigalugit nunatsinni sulinermut isumaqatigiissutit nukittorsarneqarnissaat aamma pingaartutut isigalugu.

Taakkua saniatigut IMAK-imi sulinerminni anguniagasat inississorneri siulersuisunilu Naammasserusutat (Mission) Anguniagassatullu takorluukkat (Vision) piviusunngortinnissaannut inississuinissaq tullerriarinnissarluaallunneqartussaapput.

IMAK-imiit tusagassiuutitigut saqqummiussisarnigut maannamut pissutsinik assigiinngitsunik aaqqittariaqartunik aallaaveqartunik pisarput. Isumaqarpungalu inuiaqatigiinni tusaaniarneqarneruleriartortugut maluginiarneqarlutalu.

Siulittaasunngorninni nunani avannarlerni ilinniar-titsisut atugaannik avitseqatigiittarneq pissarsiaqarfigiluartutut misigivara, misigisimallungalu siulittaasutut

sulininni assigiinngitsutigut nalilersuisinnaaninni sakkussannik aallaavissarsilluartarlunga.

Pilluaqqusineq qujaniarnerlu

IMAK-imi ilaasortaasusi inuiaqatigiinni sullis-seqataanissinni ukioq 2022-mi angusasi pillugit tamassi nersualaarusuppassi. Inuiaqatigiinni sullis-sinissinni atugassarititaasut sakkortusigaluttuinnaraluartut minnerunngitsumillu piumaffigineqarneri anertusigaluttuinnaraluartoq qasusuillusi pikkorillusilu inuiaqatigiinni ingerlatitseqataanersi nersungassaavoq.

Ukiuni makkunani nunatsinni aningaasaqarnikkut inissisimanitta unamminartumiinnerata kingunerisaa-nik assigiinngitsutigut eqqungaasaraluarlusi kivitseqa-taarusuttuarnersi nuannaarutigaa.

Ilinniartitsisutut sulinerup ataqqinaataasutut, atugasatigut pitsaasutut atorfittullu imminut akilersinnaasutut inissisimaleqqinnissaa IMAK-imiit anguniartuassavar-put. Qujavungalu tapersersorluta isumassanik immer-sueqataallusi kajumissaaarisarnissinnut.

Ilisimaarilluarparput ilaasortagut soraarnerussuti-siallit atugassarititaasutigut pitsaanngitsumik inissisi-masut, naak soraarnerussutisiallit ukiorpassuarni inuia-qatigiinni tunniusimallutik sullissereerlutik toqqissisi-masumillu atugassaqaqtitaasussaagaluarlutik. IMAK-imi pingaartillugu sorsuutigisatta ilagilluinnarpaat soraar-nerussutisiallit pitsaanerusumik atugassaqaqtitaalernis-saat, tamannalu aamma ukiuni aggersuni suliarissavar-put. Soraarnerussutisialinnut qujavunga tapersersorluta aqqutissieqataasarassi.

IMAK sinnerlugu IMAK-imi ilaasortagut allallu su-leqatigisartakkagut tamaasa ukiumut qaangiutilersumut qujaffigaagut, neriuppungalu ukiumi nutaami tamatsin-nut peqqiffiusumik iluanaarfiusumillu atugassaqaqrfu-ju-maartoq.

Tamannguassi juullisiorluarnissassinnik kissaallusi pil-luaqqungaarpassi, qanortoq juullip tipaatsunnartuata najorluarilisi. ■

LEDER

Tak for året, der snart er gået og rigtig glædelig jul

Af Elna Heilmann, Forkvinde, IMAK

Det glæder mig meget, at IMAK's medlemsblad atter kan udkomme. Jeg håber, at bladet vil kunne give både medlemmer og andre god information om forholdene i folkeskolen, og samtidig give anledning til gode debatter om udfordringerne i folkeskolen. Det vil også være dejligt, hvis I kunne dele, hvad I måtte have på hjerte og sende Jeres indlæg til os.

Ny som forkvinde i IMAK og synlighed

Siden IMAK's nye bestyrelse tiltrådte i 2022, har vi arbejdet med at realisere repræsentantskabets beslutninger. Endvidere har vi i bestyrelsen arbejdet med vore mål og initiativer, som vi gerne vil igangsætte.

Til vores store glæde, er IMAK's hjemmeside nu tilgængelig i et nyt design og vil blive videreudviklet, hvor forskellige oplysninger vil kunne hentes bl.a. vigtige oplysninger til kommende pensionister. Ud over den nye hjemmeside, har vi også oprettet en FB-side, og jeg håber at begge sider vil blive velbesøgt.

Ytringsfrihed

En af de sager, der har fyldt meget i IMAK, drejer sig om, begrænsning i personalets ytringsfrihed. Vore medlemmer har bemærket, at der i nogle kommuner forekom begrænsninger i de ansattes ytringsfrihed, og at nogle kommuner udstak retningslinjer med hensyn til ytringer ud fra en fejlfortolkning af statens vejledning om ytringsfrihed.

Elna Heilmann

Kommunerne skal i samarbejdsudvalget udstikke retningslinjer på en måde, hvor medarbejderne har medindflydelse og deltager i arbejdet. På den måde vil alle medarbejdere kunne høres og deltage og samtidig få en følelse af medejerskab over arbejdet.

Det skal understreges, at enhver medarbejder med udgangspunkt i egen situation har ret til at udtale sig om forholdene og vilkårene i forhold til sit arbejde.

Gældende overenskomster, der ikke bliver overholdt. Der har været flere anmeldelser om skoleledere og kommunale ledere, der ikke overholdt nogle af de gældende overenskomster, retningslinjer og vejledninger. Det er tydeligt, at kommunerne mangler et fælles samarbejdsorgan, hvorfra de kan blive vejledt. Det er ønskeligt, at kommunerne i et samarbejde opretter en fælles institution som KANUKOKA.

Forældede skolebygninger

Vi kender til flere steder, hvor skolebygningerne er mere end forældede og trænger til at blive renoveret – heraf flere, hvor det vil være mest passende at bygge en helt ny skole. Som følge af udfordringerne med skolebygningerne, døger medarbejderne med et dårligt fysisk og psykisk arbejdsmiljø og føler sig utrygge.

At se fremad i et fællesskab

I mit virke som forkvinde, har jeg i mit arbejde fundet det vigtigt at fokusere fremad. Jeg finder det også vigtigt i samarbejde med samarbejdspartnere at medvirke til at styrke overenskomsterne i Grønland.

Ud over det vil IMAK's bestyrelse fokusere på at undersøge og prioritere samt definere mål for arbejdet, bestyrelsens Mission og Vision.

IMAK's pressemeddelelser har hidtil taget udgangspunkt i forhold, der skal forbedres. Jeg mener, at samfundet både lytter mere til os og lægger mere mærke til os.

Siden jeg tiltrådte som forkvinde, har jeg noteret, at vi har haft stor gavn af det Nordiske samarbejde, hvor vi har delt erfaringer med andre lærere, og føler ligeledes at have fået gode redskaber til at vurdere forskellige områder i mit arbejde som forkvinde.

Lykønskning og tak

Jeg vil gerne udtrykke min anerkendelse af IMAK's medlemmers indsats for vores samfund i 2022. Jeres utrættelige og dygtige indsats for samfundet fortjener en stor anerkendelse, selv om arbejds-vilkårene er blevet hårdere og hårdere, og ikke mindst hvor kravene til Jer er blevet større og større.

Jeg glæder mig over, at I til alle tider er villige til at medvirke til at løfte opgaverne, selv om I også har mærket til udfordringerne som følge af de vanskelige økonomiske vilkår, vores land er ramt af i disse år.

IMAK vil fortsat arbejde for, at lærergerningen bliver respekteret, at vilkårene forbedres, og at det kan betale sig at arbejde som lærer. Jeg siger tusind tak for Jeres støtte, forslag og opmuntringer.

Vi er opmærksomme på, at vilkårene for vores pensionerede medlemmer ikke er gode, selv om de fortjener de bedste og trygge vilkår efter at have ydet en stor indsats for samfundet gennem mange år. IMAK ser det som en vigtig og prioriteret opgave at kæmpe for bedre vilkår til pensionisterne, og det bliver en af de opgaver vi tager op i de kommende år. Jeg siger tak til pensionisterne, fordi I har støttet os og været med til at udstikke retningen.

På IMAK's vegne takker jeg alle medlemmer og samarbejdspartnere for året, der snart er gået, med håb om at det nye år vil bringe et godt helbred og lykke til alle.

Jeg ønsker alle en rigtig glædelig jul – må juleglæden komme til Jer alle. ■

ILINNIARTITSISOQ

Saqqummersitsisoq: IMAK
Udgivet af IMAK

Aaqqissuisoqarfik / Redaktion

Elna Heilmann (Akisuss. Aaqq. / Ansvarsh. Red.)
Marie Kùitse Kristensen (Aaqqissuisoq / Redaktør)
Simon Lennert (Fra Sekretariatet)

Ilusilersorneqarfia / Layout

iCICERO, Grafisk produktion Nuuk

Amerlassusaat / Oplag

1.500

Naqiterneqarfia / Trykkeri

Toptryk

IMAK
Noorlernut 23
Postboks 867
3900 Nuuk
Oqarasuaat/Telefon 32 25 50
Fax 32 50 61
imak@imak.gl

IMAK-imi siulittaasoq / Forkvinde for IMAK

Elna Heilmann
Oqarasuaat/Telefon 32 25 50
Oqarasuaat angallattagaq/Mobil 52 33 45

imak@imak.gl

Maniitsumi atuartut angajulliit illumit illumut nooqattaarlutik atuartarput

Allattoq: Marie Kûitse Kristensen

Maniitsumi Kilaaseeqqap atuarfia oqoqarmat atuartut angajulliit taakkulu ilinniartitsisui sumiiffinni assigii-nngitsunik pingasunik atuartinneqartarput.

Quersuarmi, festesalimi, atuartut nukarliit paaqqin-nittarfiannilu atuartitsisariaqartarnek.

Tassa Maniitsumi Kilaaseeqqap atuarfiata oqoqar-nerata kingunerisaanik ilinniartitsisunut atuartunullu atukkat taamaapput.

Ulluinnarni ullut tamaasa akunnerpassuit atorlugit meeqqat atuarfiani oqoqartumi sulisarneq, ilinniartitsi-suusumut, IMAK-ilu sinnerlugu ilinniartitsisut sinnii-suata, Tuperna Lyberthip ilungersunaraa.

Taassumami oquup kingunerisaanik timiminut sun-niutit arlallit malugisalerpai.

- Panertoortarnek, niaqorlunneq, kakkilertaneq ungillierineq. Ullut ilaanni sakkortunerusarput ullulli ilaanni malunnanginnerusarput, Tuperna Lyberth oqarpoq.

Maniitsumi Atuarfik Kilaaseeqqap nutaanngitsor-taa 1958-imi sananeqaaqqarpoq, 1972-imilu allilissutaa sananeqarluni.

Atuarfilli sissamiimmat imaq ulikkaangat atuarfimmi naqqup ataa immap angusarpaa.

Atuarfiummi ilua ima isugutatsigisartoq, Tuperna Ly-berthip ima oqaluttuaraa:

- Init ilaannut pappilissat tallimanngornermi qimas-simagaangatsigit, ataasinngornermi suliartoqqikkaangat-ta isugutsersimasut tigusarpagut.

- Atuartut qasoqqasarput, malinnaaniarnerminni ajoqutigisarpaat, atuartitsinerup nalaani imeriartoqat-taartarput silaannalulluni panertoornartarmat. Aamma

ASSILIISOQ: PAALU MÖLLER

atuartut ilaat ilaminnit malussajanerusut napparsimakulanerusarput atuarfik peqqinnanngingar-mat. Tassa tamakku tamaasa atugarisarpagut ilinniartitsisut atuartullu, taanna oqarpoq.

Maniitsumi Kilaaseeqqap atuarfiani atuar-tut 400-t sinneqarput.

Taamaammallu angajoqqaat meeqqami peq-qinnarnerusumik atuarfittaarnissaat kissaatigiga-luarpaat.

Qeqqatali Kommuniata nutaamik atuarfittaartoqar-navianngitsoq Kilaaseeqqap atuarfianut ilisimatitsissuti-gigaa, Tuperna Lyberth oqarpoq.

Tamanna angajoqqaat septembarip 19-ianni akerlius-sutsimik takutitsinerannik kinguneqarpoq.

- Tupinnanngitsumik angajoqqaat isumaqataanatik akerliussutsimik takutisipput. Atuarfiup Kilaaseeqqap matuinneqarluni nutaavimmik atuarfimmik sanasoqar-nissaa angajoqqaat kissaatigigaluarpaat, aammami uagut ilinniartitsisut.

- Qeqqatali kommuniata akissutaa narrujuummina-qaaq, tassa nutaamik atuarfiliortoqassasoq naatsorsuuti-gissanngikkippunngooq.

Atuarfiup oqoqarfiata nalaa, tassa atuartitsiffiusartoq allerpaaq atuartitsiffigineqartarmat oquup kingunerisaa-nik timimi ersiutit ilaat sakkortupput.

- Meeqqat ilaat, ilinniartitsisullu ilaat timimikkut ti-nupasunillutik assut ungillerisalerput. Nerisassanik sapi-gaqtut, tipigissaatillu sapigaqtut amerlillutik, Tuperna Lyberth oqarpoq.

Oqummillu uuttortaallutik misissuisartut Maniitsu-mi Kilaaseeqqap atuarfianut misissuiartorlutik uuttor-taajartoreernerata kingorna oqorqarfiit matuneqarput. Inillu atuartitsiffiusartut ikilipput.

Taamaammatt atuartut angajullit soorlu 10. klassit atuarfiup avataani atuarinneqartalerput.

Quersuarmi, festisalimi, atuartut nukarliit atuareer-nermi kingorna paaqqinnittarfianni, Majoriami Kilaa-seeqqallu atuarfiani atuartitsinerit aamma ingerlanne-qartarput.

- Atuartut angajullit, taakkulu ilinniartitsisui ilaanni ullormut arlaleriarlutik silamut anillaqqaarlutik samunga pisoqqaarlutik atuariatortarput, tamanna aamma pif-fissartornartarpoq illumiit illumut nooqattaarnej. Taa-maammatt pissutsit nalinginnaasut maqaasinaqaat, Tu-perna Lyberth oqarpoq.

Qeqqata Kommuniani kommunalbestyrelsep ilinniar-titaanermut ataatsimiititaliaani siulittaasup Evelyn Møl-gaardip, Maniitsumi nutaamik atuarfiliortoqarnavian-ngitsoq septembarip qiteqqunnerani KNR-ip nutaarsias-saqartitsivianut oqarpoq.

Maniitsumi Kilaaseeqqap Atuarfia pilersaarut malil-lugu 2024-p qiteqqunnerani nutarterneqassaaq. Nutar-terinissamut 71 millionit koruunit aningaasaliissutigine-qassasut taassuma ilanngullugu oqaatigaa. ■

De ældste elever i Maniitsoq må flytte rundt mellem forskellige bygninger for at blive undervist

Af: Marie Kúitse Kristensen

På grund af skimmelsvamp i Kiilaaseeqqap Atuarfia i Maniitsoq, må de ældste elever og deres lærere flytte rundt mellem tre forskellige lokaliteter for at få undervisningen til at fungere.

Undervisningen foregår i en gammel lagerbygning, en festsal og et lokale, hvor de yngre elever passes.

Således er vilkårene for lærere og elever på Kilaaseeqqap Atuarfia i Maniitsoq, som følge af skimmelsvamp i skolens bygninger.

Lærer og tillidskvinde i IMAK Tuperna Lyberth finder det meget anstrengende at have sit daglige arbejde på en skole ramt af skimmelsvamp.

Hun er nemlig også begyndt at mærke flere fysiske påvirkninger af skimmelsvampen på egen krop.

- Tørhed, hovedpine, snotnæse, kløe. Nogle dage er symptomerne stærkere, andre dage knap så slemme, udtaler Tuperna Lyberth.

Gammel del af bygningen i Kilaaseeqqap Atuarfia i Maniitsoq blev bygget i 1958 og udvidelsen blev bygget i 1972.

Men da skolen ligger tæt på vandet, kan vandet nå op til et stykke under gulvene ved højvande.

Tuperna Lyberth fortæller, hvor fugtigt der kan være i lokalerne:

- Når vi har efterladt papirer i et lokale om fredagen, er de gennemvædet af fugt, når vi igen møder på arbejde om mandagen.

- Eleverne bliver ofte trætte, og det går ud over deres koncentration, i timerne skal de ofte ud og drikke vand, fordi indeklimaet er så dårligt og de hele tiden bliver tørre i halsen. Mere følsomme elever er oftere syge end de andre elever, fordi skolen er så helbredsskadelig. Det er vilkårene for både lærere og elever.

Der er over 400 elever på Kilaaseeqqap Atuarfia i Maniitsoq.

Derfor er det et ønske fra forældrene, at deres børn får en sundere skole.

Men Qeqqata Kommunia har meddelt Kilaaseeqqap Atuarfia, at der ikke bliver bygget en ny skole, siger Tuperna Lyberth.

Dette medførte, at forældrene arrangerede en demonstration den 19. september.

- Det er ikke underligt, at forældrene er imod beslutningen og derfor demonstrerer. Forældrene ønsker, at Atuarfik Kilaaseeraq lukkes, og der opføres en helt ny skole – i øvrigt et ønske, som vi lærere deler.

- Svaret fra Qeqqata Kommunia er nedslående, nemlig at vi ikke skal regne med, at der bliver bygget en ny skole.

At der har været undervist i den del af skolen, der er ramt af skimmelsvamp, nemlig de nederste lokaler, har givet nogle kraftige fysiske reaktioner.

- Nogle af børnene og lærerne har fået kløende udslæt på kroppen. Der er flere fødevarer- og parfumeallergikere i dag, siger Tuperna Lyberth.

Efter at forekomsten af skimmelsvamp på Kilaaseeqqap Atuarfia blev målt og undersøgt af fagfolk, blev de ramte områder lukket. Derved blev der færre undervisningslokaler.

Derfor modtager de ældste elever, fx 10. klasserne, undervisning uden for skolen.

Undervisningen foregår i en gammel lagerbygning, en festsal og et lokale, hvor de yngre elever passes, i Majoriaq og Kilaaseeqqap Atuarfia.

- De ældste elever og deres lærere må nogle gange flere gange dagligt trække ud af lokalene og bruge tid på at gå en længere distance til nye lokaler. Derfor længes vi meget efter normale tilstande, udtaler Tuperna Lyberth.

Forkvinden for uddannelsesudvalget i Qeqqata Kommunia, Evelyn Mølgaard, udtalte medio september til KNR, at der ikke bliver bygget en ny skole i Maniitsoq.

Hun udtalte endvidere, at Kilaaseeqqap Atuarfia i Maniitsoq efter planen vil blive renoveret medio 2024, og at der er afsat 71 mill. kr. til renoveringen. ■

Siulersuisut nutaat

Den nye bestyrelse

ASSILIISOQ / FOTO: SIMON LENNERT

Allattoq: Mikkel Michelsen

Siulersuisut nutaarluinnaat 1.1. 2022 IMAK akisussaaf-figilerpaat. 'Ilinniartitsisoq' siulersuisunut ilaasortanngortunut ataasiakkaanut apeqquaqarpoq, ilaatigut apequtigalugu ukiuni aggersuni IMAK-imi suliasatik qanoq isigineraat, tamarmillu immikkut peqatigiiffimmi suliasatut pingaarnertut suut isigineraat.

Af: Mikkel Michelsen

En helt ny bestyrelse overtog d. 1.1. 2022 ansvaret for IMAK. Ilinniartitsisoq har bl.a. spurgt de enkelte medlemmer hvordan de oplever deres opgave i IMAK i de kommende år og hvad de hver især ser som de største opgaver for foreningen.

Christian Jensen

Allattoq: Mikkel Michelsen

Christian Jensenimut Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmiit IMAK-ip Noorlernut allattoqarfianut ungasinngilaq. Siusinnerusukut IMAK-imil sulianik suliaqartutut atorfeqarnikuuvoq, maannali ilinniartitaanermut inspektøritut Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmi atorfeqarluni, 1. januarimiillu IMAK-ip siulersuisuini ilaasortatut qiniqaalluni. 2020-miit tatigisaalluni sinniisitut, sinniisunertut sinniisoqarfimmilu ilaasortatut inissisimasarsimavoq, taamaammallu IMAK iluaniit nalunngilluarlugu.

”IMAK-ip isigineqarnerata ersarinnerulerlunilu patajaallisarneqarnissaa peqataaffigerusuppara – IMAK Nunatsinni kattuffiit nukittunersarissavaat” Christian Jensen, sooq kattuffimmi siulersuisuunernut qinigissanngortissimanini pillugu aperineqarami oqarpoq.

Christian Jensenip Nunatsinni kommunit tallimaanerata ajornartorsiutitut isigivaa. Kommunit tallimaanerisa kinguneraat suleriaatsit assigiinngitsut tallimaanerata, IMAK-imullu naleqqiullugu meeqqat atuarfiannik ingerlatseriaatsit assigiinngitsut tallimaanerata. Tamanna, ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik amigaateqarnermut sanilliullugu, Nunatsinni atuarfeqarfinnut unamminartut annerit ilaattut isigivaa. Qaavatigullu atuartut amerliartuinnartut ikioruminaassiarporput, tassami atuartut ajoquteqartutut nalunaarsukkat /immikkut pisariaqartitsisut annertuumik amerliartorput. Taamaakkaluartoq

atuarfimmi iluatsinneqartartut annertupput, oqaluttuallu nuannersut oqaluttuarisarnissaat pikkoriffiginerulissavarput, Christian Jensen isumaqarpoq.

Isumaqatigiinniarnertit tamatigut pissangartuusarput. Christian Jensenip takorloorsinnaava isumaqatigiinniartarnerit ukiuni aggersuni ajornakusoorneruleriartuinnassasut, tassami Kalaallit Nunaata aningaasaqarnermigut ukiuni aggersuni pitsaanerulernissaa ilimanangilaq. Kissaatigivaa isumaqatigiinniarnertit piaarnerpaamik aallartittassasut, IMAK-imilu suliatut allatullu ilinniarluarsimasunit ingerlanneqartassasut.

”Eqqarsarnarpoq allattoqarfitsinnut suliakkiissutit amerliartuinnarnerata, tamatuma ersersippaa arlaatigut naammaginantumik ingerlasoqanngitsoq” Christian Jensen nangilluni oqarpoq. ”Suliffinni avatangiisit artornarsingaluttuinnarput, taamaammallu sinniisit pitsaanerumik ilinniartitaasariaqarput – taamaaliornikkut allattoqarfimmut suliakkiissutigineqartut ikilisinneqarsinnaapput.

Siulersuisut nutaarluinnaanerata ajornartorsiutit annersaattut isigineqanngilaq. Sivitsunnngitsoq ilaasortat ataasiakkaat imminnut ilisarismallualissapput, Christian Jensenillu qularinngilaa nuannersumik pissanganartumillu suleqatigiilerumaarnertik. Silatusaarnikkut, ammasuunikkut ilumoortuunikkullu sumorsuaq killittoqarsinnaavoq.

Siulersuisut nutaat ataatsimiinneranni siullermi Christian Jensen IMAKimi siulittaasup tulliatut toqqarneqarpoq. ■

Christian Jensen

Af: Mikkel Michelsen

Der er ikke ret langt fra Uddannelsesstyrelsen til IMAKs kontor på Noorlernut for Christian Jensen. Han har tidligere været ansat som sagsbehandler hos IMAK, men er nu ansat som undervisningsinspektør i Uddannelsesstyrelsen og er pr.

1. januar også valgt som bestyrelsesmedlem i IMAK. Han har været tillidsrepræsentant, fælles tr og medlem af repræsentantskabet siden 2020, så han kender så udmærket IMAK inde fra.

”Jeg vil gerne være med til at profilere og styrke IMAKs billede – IMAK skal være den stærkeste fagforening i Grønland” siger Christian Jensen på spørgsmålet om hvorfor han egentlig opstillede til bestyrelsesposten i fagforeningen.

Christian Jensen opfatter det, at der i Grønland er 5 kommuner, som et problem. De 5 kommuner betyder 5 forskellige måde at gøre tingene på og i forhold til IMAK 5 forskellige måder at forvalte folkeskoleområdet på. Det sammenholdt med manglende på uddannede lærere anser han som nogle af de største udfordringer for det grønlandske skolevæsen. Dertil kommer, at flere og flere elever bliver vanskeligere at hjælpe, idet antallet af elever med diagnoser/ særlige behov er stærkt stigende. Alligevel er der meget der lykkes i skolen og vi skal blive bedre

til også at fortælle de gode historier, mener Christian Jensen.

Ok- forhandlinger er altid spændende. Christian Jensen forudser, at forhandlingerne bliver sværere og sværere, idet der ikke umiddelbart er udsigt til at økonomien i Grønland bliver bedre i de kommende år. Han ønsker, at overenskomstforhandlingerne skal starte så tidligt som muligt og at det ligesom alt muligt andet i IMAK skal foregå professionelt.

”Det er tankevækkende, at der kommer flere og flere sager til vores sekretariat, det er da tegn på, at noget ikke fungerer tilfredsstillende” fortsætter Christian Jensen. ”

Arbejdsmiljøet bliver mere og mere belastet, derfor bør tillidsrepræsentanterne være bedre uddannet – det vil kunne nedbringe antallet af sager i sekretariatet” fastslår det nye bestyrelsesmedlem.

At bestyrelsen er helt ny, anses ikke som det største problem. I løbet af kort tid vil de enkelte medlemmer kende hinanden og Christian Jensen er sikker på, at de nok skal finde ind i et godt og spændende samarbejde. Med fornuft, åbenhed og ærlighed kommer man rigtig langt.

På det første bestyrelsesmøde i den ny bestyrelsen blev Christian Jensen valgt som ny næstformand for IMAK. ■

Siulersuisuni ilaasortaq nutaaq

Helene Heilmann

Allattoq: Mikkel Michelsen

Helene Heilmann nalorninngiluinnarpoq, IMAK-ip isigineqarnera pitsanngorsarniarpa sulinermilu avatangiisinik suliaqarneq pingaarnerutinniarlugu. Helene Heilmann januaarip aallaqqaa-taaniit IMAK-imi siulersuisuni ilaasortassatut qinigaavoq. Ulluinnarni Maniitsumi Ki-laaseeqqap Atuarfiani ilinniartitsisutut sulivoq, tassanilu 2007-imiilli sulilluni. Siusinnerusukkut tatigisaalluni sinniisitut sulinikuuvoq, sinniisoqarfimmilu ilaasortaanikuulluni, 2011-mili unikkallarluni. 2017-imi tatigisaalluni sinniisutut IMAK-killi sinniisoqarfiani ilaasortatut qinigaqqippoo. Helene Heilmann perorsaasutut ilinniartitsisutullu ilinniagaqarpoq, ulluinnarnilu ila-quttani, atuarneq sukisaarsaatinillu sammisaqarneq pingaartilluinnarlugit - piffissaqartilluni.

”Isumaqqarpunga sullivinni avatangiisinut tunnga-tillugu sulisitsisunik suleqateqarniarneq siunissami ar-

tornarsingaluttuinnartussaasoq, annermik ilinniartitsisut sullivimmi avatangiisaannut tunngatillugu. Aamma artornarsingaluttuinnartussaavoq, atuartut inuttut ajornartorsiutillit imikkullu pisariaqartitsisut amerliar-tuinnarnerat pissutigalugu” Helene Heilmann oqarpoq. ”Ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik amigaaqarnerup ajoraluartumik pissutsit oqinnerulersinngilaat, ilutigisaa-nillu politikerinit inuiaqatigiinnillu atuarfimmit piuma-saqaataasut annertusiartortuarlutik” nangilluni oqarpoq.

Helene Heilmannip ilimagisarivaa IMAK-imi siulersuisuni sulineq suliamik ilisimasaqarlualuni ingerlan-neqassasoq, siulersuisunilu pitsaasumik patajaatsumillu suleqatigiinnissaq qilanaarlugu. Sinerissami sinniisinut attaveqatigiilluarneq pilersissavarput, aamma ilaasortat suliamik ilisimasaqarlualutut siunnersorsinnaassavagut, Helene Heilmann erseqqissaavoq.

”Naak isumaqatiginninniarnissamut sulii ukiut si-samaagaluartut, isumaqatigiinniarnissaq pillugu eqqar-saqatigiinnigut piaarnerpaamik aallartittariaqarput, pissutsit takutippaat allatut ajornartumik pitsaasumik patajaatsumillu isumaqatigiinniarnissanut piareersarta-riaqartugut” Helene Heilmann naggasiivoq. ■

Ny i bestyrelsen

Helene Heilmann

Af: Mikkel Michelsen

Der er ingen tvivl hos Helene Heilmann, hun vil styrke billedet af IMAK og prioritere arbejdet med lærernes arbejdsmiljø. Helene Heilmann er pr 1.1. valgt til bestyrelsen i IMAK. Til dagligt arbejder hun som lærer på Atuarfik Kilaaseeraq i Maniitsoq, hvor hun har været siden 2007. Hun har tidligere været såvel tillidsrepræsentant og repræsentantskabsmedlem, men stoppede i 2011. I 2017 blev hun igen valgt både som tillidsrepræsentant og medlem af IMAKs repræsentantskab. Helene Heilmann er uddannet både som pædagog og som lærer og i sin hverdag prioriterer hun såvel familie, læsning og hobbyarbejde højt, når tiden tillader det.

FOTO: PRIVAT

”jeg tror at samarbejdet med arbejdsgiverne bliver sværere og sværere i fremtiden især når det gælder lærernes arbejdsmiljø. Det bliver også sværere fordi, at vi får flere og flere elever, som er social udfordret og har særlige behov” siger Hele Heilmann. ”Manglen på uddannede lærere gør desværre ikke situationen bedre samtidig med at kravene til skolen fra politikerne og samfundet hele tiden bliver udvidet” fortsætter hun.

Helene Heilmann forventer, at bestyrelsesarbejdet i IMAK vil foregå professionelt og hun ser frem til et godt og stærkt samarbejde i bestyrelsen. Vi skal have skabt en god kommunikation med tillidsrepræsentanterne ude på kysten og vi skal være i stand til at rådgive medlemmer professionelt fastslår hun.

”Selv om der er 4 år til bør vores overvejelser omkring ok-forhandlingerne starte så tidligt som muligt, situationen kræver simpelthen at vi er så godt og stærkt forberedt” slutter Helene Heilmann. ■

Siulersuisuni ilaasortaq nutaaq

Lena Reimer

Allattoq: Mikkel Michelsen

Lena Reimer suliamut atatillugu politikkimut ukiorpassuarni peq-ataankuuvog. Siusinnerusukkut Nalunnguarfiup Atuarfiani sinniisuunikuuvog, tassanilu 1993-imi ilinniartitsisutut ilinniakkaminit naammassinermi atorfeqarluni. 2020 qallunaat oqaasiinik oqaasiisut aappaatut ilinniartitsinermik diplomitaarniarluni ilinniarnini naammassivaa. Perorsaanikkut siunnersuisoqatigiinni ataatsimiinnerni aqutsisuvog, sinniisuunernut ilaalluni 2022-miillu IMAK-imi siulersuisunut ilanngulluni. Sulinerninut atatillugu tatigisaalluni inissisimanermi sania-tigut aammattaaq Kalaallit Nunaanni TaeKwon-dortartut kattuffianni sulinissaq piffissaqarfigivaa.

”IMAK-ip siulersuisuinut qinigassanngorteqqullugu arlaleriarlunga kaammattorneqartarpunga maannalu taamaaliorpunga” Lena Reimer oqarpoq. ”Isumaqar-punga siulersuisuni pitsaasumik suleqatigiilissalluta, as-

ASS: NAMMINEQ PIGISAQ

sigiinnimmi anguniagaqarpugut, taamaammat qularinngilara kattuffipput suliaasaqarfilu amerlaqisut pillugit ataatsimooqatigiillualerumaarluta” nangilluni oqarpoq.

Lena Reimer isumaqarpoq, IMAK-ip ukiuni kingul-lerni inuit sulillaqqissut amerlavallaat annaasimagai. Ukiorpassuarni Sivso allallu siulittaasorivagut, Lisbeth Frederiksenilu allattoqarfimmi pisortaalluni, taannalu ilisimasani annertoqisut sulilluarninilu aqqutigalugit IMAK-ip iluatsitsilluarnernanut pissutaaqataavog. Inuit sulilluurtut taakku pigiunnaarpagut, tamatumalu ikerin-narmiittoqalernera kinguneraa, naallu Nuummi allat-toqarfik siulittaasuusartullu tullerriaat kattuffik inerisar-niarlugu annertuumik suliaqarnikuugaluurtut, inuit su-liaminnut atatillugu malunnaatillit taamaattut annaane-rat piffissami sivisuumi qaangerniagassaavog.

Lene Reimer isumaqarpoq kattuffipput tusaamane-qarluartoq, soorunalumi tamatuma attatiinnarnissaa anguniartuatariaqarpoq. Aammattaaq ilinniartitsisutut sulinitta ataqqineqarnera annertusartuatariaqarpoq, ilutigisaanilli aamma atuarfiup ulluinnarisaani ajornar-torsiutit uparuartuatariaqarpagut. Tarnikkut sullivimmi avatangiisinut tunngasut atuarfitsinni ingerlanerliorput, allaat inuit sulinerninni napparsimalersarlutik. Taman-na soorunami akuersaaginnassanngilarput. Sullivimmi tarnikkut avatangiisit ukiuni aggersuni siulersuisut atuuf-

figisaanni, annertuumik sulissutigineqartus-
saapput.

Lena Reimerip uggorivaa siulersuisunut
ilaasortaasimasut arlaannaalluunniit qinigas-

Ny i bestyrelsen

Lena Reimer

Af: Mikkel Michelsen

Lena Reimer har været aktiv fag-politisk i mange år. Hun er tillids-repræsentant på Nalunnguuarfiup Atuarfia, hvor hun har været ansat siden hun fik sin læreruddannelse i 1993. I 2020 afsluttede hun en aka-demisk diplomuddannelse i dansk som andetsprog. Hun er mødeleder i pædagogisk råd, FTR og siden 2022 medlem af bestyrelsen i IMAK. Foruden de arbejdsrelaterede tillidsposter har hun også tid til at være at deltage i forbundsarbejdet i Taekwon-do sammenslutningen i Grønland.

”Jeg er flere gange blevet opfordret til at stille op til bestyrelsen i IMAK, og nu skulle det være” siger Lena Reimer. ”Jeg tror på, at vi får et rigtig godt samarbejde i bestyrelsen, vi brænder for det samme, så jeg er sikker på, at vi nok kan finde sammen om vores fagforening og de mange felter, som den arbejder med” fortsætter hun.

FOTO: PRIVAT

sannngorteqqinngimmat. Qujanassagaluqaqaaq misilittaga-linnik ilaqartuugutta, aappaatigulli aamma iluaqutaagin-narsinnaavoq nutaarluinnarmik isiginneriaaseqarluni unammillerfissat isiginiarneqarpata. ■

Lena Reimer mener, at IMAK igennem de sidste år har mistet alt for megen god arbejdskraft. I mange år havde vi Sivso og andre som formænd og vi havde Lisbeth Frederiksen som leder af sekretariatet, og hun bidrog med sin enorme viden og arbejdsindsats til IMAKS succes. De ildsjæle har vi ikke mere, og de har alle efterladt et stort tomrum selv om såvel sekretariatet i Nuuk og de skiftende formænd har arbejdet hårdt for at udvikle organisationen, så tager det tid inden man kommer over tabet af store faglige personligheder og god arbejdskraft.

Lene Reimer finder at vores fagforening har et godt omdømme og det skal der selvfølgelig satses på at bevare. Ligeledes skal respekten for vores arbejde som lærere udbygges, men samtidig skal vi gøre opmærksom på de problemer, der er i skolens hverdag. Det psykiske arbejdsmiljø halter rigtig meget på vores skoler, så meget, at folk bliver syge af at gå på arbejde. Det skal vi selvfølgelig ikke acceptere. Det psykiske arbejdsområde bliver et af de store arbejdsområder i den kommende bestyrelsesperiode.

Lena Reimer ærgrer sig over, at ingen fra den tidligere bestyrelse ønskede at genopstille. Det havde været rart med nogen erfaring, på den anden side, kan det også være godt, at det er helt friske øjne, der ser på udfordringerne. ■

Siulersuisuni ilaasortaq nutaaq

Lars Jensen

Allattoq: Mikkel Michelsen

Ilinniartitsisut ilinniarsimasut amerlanerit, Kalaallit Nunaannilu meeqqat atuarfiat assigiiaarnerusoq. Tamakkuupput siulersuisunut ilaasortannngorlaap Lars Jensenip siunissamat tunngatillugu kissaatigisai.

ASS.: NAMMINEQ PIGISAQ

Lars Jensen 2014-imi ilinniarluni naammassivoq, Upernavimmi Prinsesse Margrethe-p Atuarfiani ilinniar-nini naammassigamiulli atorfeqarpoq. Lars Jensen maan-na 8. klassimi klasselæreriuvog, ullullu tamaasa atuartut ataatsimooqatigisarnerat nuannarilluinnarlugu. Ammat-taaq pinngortitalerineri, uumassuseqartulerineri uumaatsulerinerimilu nalileeqataasartutut suliaqartarpoq. IT-mik atuineq atuarfimmip pitsaassutsimigut qaffasip-poq, tamannalu amerlaqisunik periarfissiisarpoq, ilaatigullumi pikkorissaanerit amerlanerit ilinniartitsisunik sulii annerusumik piginnaaneqalersitsisut ingerlanneqar-tariaqarput, Lars Jensen isumaqarpoq.

Avannaata Kommuniani sinnisuunertut sulinerminiit siulersuisunut ilanngunnermut alloriarneq Lars Jensenimut annertoorsuunngilaq. Suliamut tunngasunik suliaqarnissaq soqutigisariuarpaa. Ilinniartitsisut atugarisaasa pitsaanerulernissaat sulissutigerusuppaa. Anguniagaasa ilagaat, Kalaallit Nunaanni ilinniartitsisunik amigaateqarnerujussuup iliuuseqarfigineqarnissaa, ilutigisaanilli aamma meeqqat atuarfianni sinaakkutigisat assigiinnerulernissaa kissaatigaa. Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfii kommunimiit kommunimut assigiinngiiaarpallaaqaaq, Lars Jensen isumaqarpoq.

IMAK nukittulluni inissisimavoq, tamannalu isumaqatigiissutip kingulliup erseqqissumik ersersippaa, Lars Jensen erseqqissaavoq, kisianni siulersuisuni aam-

mattooq ilinniartitsisut sulinerminni atugarisaat isumannaartariaqarpagut, atugassarititaasut amerlavallaat pitsaanngippallaaqaaq, assersuutigalugu sumiiffinni amerlavallaani illut pitsaanngippallaaqaaq, ilinniartitseqqittarnerillu anner-tuumik kinguaattooqqapput.

Lars Jensenip siulersuisuni sulinissani qilanaaraa. Tamatta nutaajugaluarpugut, kisian-nili tamatta IMAK kattuffiullu suleriaasia pillugit ilisimasaqarluarpugut, IMAK-imilu ataatsimiittarnernit immitsinnut ilisarismalluta, taamaammat isumalluar-punga. Siulersuisuni naapeqatigiilluta siullermeerluta ataatsimeereerpugut, tamannalu siunissaq pillugu ne-riuteqarlualersitsivoq, Lars Jensen naggasiivoq. ■

Ny i bestyrelsen

Lars Jensen

Af: Mikkel Michelsen

Flere uddannede lærere og en mere ens folkeskole i Grønland. Det er det nyvalgte bestyrelsesmedlem Lars Jensens umiddelbare ønsker til fremtiden.

Lars Jensen er uddannet i 2014, han er ansat på prinsesse Margrethe Skolen i Upernavik og har arbejdet der lige siden han blev færdiguddannet. Lars Jensen er i øjeblikket klasselærer i en 8.klasse og han nyder hver dag samværet med eleverne. Desuden har han været beskikket censor i fagene naturfag, biologi og fysik. På skolen er brugen af IT af meget høj standard, det giver mange muligheder bl.a. bør der afholdes endnu flere kurser, der kan kvalificere lærerne endnu mere, mener Lars Jensen.

Fra jobbet som fælles tidlidsrepræsentant i Avannaata kommune til bestyrelsen har skridtet ikke været langt for Lars Jensen. Fagligt arbejde har altid haft hans interesse. Han vil arbejde for forbedrede vilkår for lærerne. Et af hans mål er at gøre noget ved den store mangel på uddannede lærere i Grønland, men samtidig ønsker han at skabe mere ens rammer for folkeskolerne. Folkeskolerne i Grønland er alt for forskellige fra kommune til kommune, mener Lars Jensen.

IMAK står stærkt, den sidst indgåede overenskomst viser det tydeligt understreger Lars Jensen, men i bestyrelsen skal vi også sikre lærernes arbejdsvilkår, alt for mange vilkår er for dårlige f.eks. er boligerne alt for mange steder alt for ringe og efteruddannelsen halter gevaldigt.

Lars Jensen glæder sig til arbejdet i bestyrelsen. Godt nok er vi alle nye, men vi har alle et indgående kendskab til IMAK og den måde fagforeningen fungerer på, og så kender vi da hinanden fra flere møder i IMAK, så jeg er rigtig optimist. Vi har haft det første fysiske bestyrelsesmøde og det lover rigtig godt for fremtiden slutter Lars Jensen. ■

Ittoqqortoormiini ukiunik 100-nngortorsiornissaannut Ejner Mikkelsenip Atuarfiani pilersaarusiortoqalereerpoq

Allattoq: Ella Kûitse

2024-mi ittoqqortoormiit toqqammavileqqaarneraniit ukiut 100-nngortorsiorlugit nalliuttorsior-toqassaaq. Taamanikkussamullu Ejner Mikkelsenip Atuarfiani atuartut piareersarlutik aallartereerput.

Atuafimmi atuartsissutini sumiiffinni ataasiakkaani toqqagassani piareersaanerit aallartereerput, assassorneq sananerlu atorlugit Ittoqqortoormiinit nuunneqaaqqaartut atisarisimasaat sakkullu atortorineqarsimasut ilitser-sorneqarlutik katersugaasivimmiittullu isumassarsiorfigalugit atuartut sanaartoruttulersut, atuarmiup pisortaata Jonathan Petersenip oqaatigaa.

”Qujanarnerpaavoq Great Greenland-ip soqutiginnilluni amernik 50-inik tapiiffiginikummatigut,” atuarmiup pisortaa Jonathan Petersen oqarpoq.

Atuarmimit namminneq neqeroortitsillutik amernik 16-inik pisisimapput, oqaatigineqareersutullu Great Greenland amernik 50-inik tunissuteqarluni. Taakku atorlugit maanna atuartut mersornermik ilinniutigalugu aqqasiorlutik aallartereernikuupput.

Saniatigut nannut illoqarfimmut qanillivallaarlutik toquinnarneqartariaqartut amiisa atuarmimmut tunniun-neqartarnissaannik atuarmiup Namminersorlutik Oqartussat isumaqatigiissuteqarfigai, maannamullu ukiut kingulliiit marluk iluanni nannut pingasut illoqarfimmut qanillivallaarlutik toquinnartariaqakkat amii pissarsiarereersimallugit. Taamaallutillu atuartut ukiut 100-t matuma siora qarliit nannut atorneqartarsimasut isumassarsiorfigalugit nannup amiinik aammattaaq qarliiussallutik.

Septemberip naalernerani atuartut aalajangersima-sumik qulequtsiillutik sapaatip-akunnera ingerlatsipput, ilaatigullu qarliit nannut qanga atorneqartarsimasut ilisserutigalugit nannunik qarliilorlutik, maannamullu ataatsit naammassillugit. Novemberimi atuartsissutit sumiiffinni ataasiakkaani toqqagassat arfininngorne-rit ilanngullugit ingerlanneqartalertussaapput, ilaatigut qanga sakkuusimasut issuarlugit suliarineqassapput atisaliornelru nangingneqarluni, ukiunik 100-nngortorsiornermi saqqummersinneqarnissaat siunertaralugu. Atuar-

Ammit tunniussat atorlugit aqqatit atuartut assassornermik-
kut suliaat.

Nannut illoqarfimmut qanillivallaarlutik toquinnartariaqak-
kat amii atuarmiup pisalernikuuai, ukiunik 100-nngortorsior-
nissamut piareersaanerminni atugassatut

tut suliaat atuarfimmi katersisarnerni atorluarneqassaput, assersuutigalugu takornarissat akiliilaarlutik assilisittarnissaannut.

Assassornerit sanaartornerillu 4. klasseniit qummut ingerlanneqarput, atuartut mikinerit allaanerusumik sammisaqartinneqartut. Qanga pinnguaatigineqartarsimasut mikinerit sammitinneqarput oqaluttuallu ilanngunneqartarlutik.

Avatangiisit piniartullu atuartitsinermi atornerqarlutut

Assassornikkut, sammisaqartitsinikkut allatigullu Ittoqqortoormiini kulturi atorluartorujussuusarlugu atuarfiup pisortaata Jonathan Petersenip oqaatigaa.

Atuartut immikkut pisariaqartitsisut piniartut peqatigalugit tammaarsimaartinneqartarput, piniartut illuaraat atorlugit ulluinnarni piniartut inuunerat takutiniarlugi, taavalu immikkut pisariaqartitsisut ikorfartorniarlugit pitsaanerusumillu sullinneqarsinnaaneranguniarlugu. Taamatut atuartunik tammaarsimaartitsisarneq ukiuni marlunni piniartut ilagalugit ingerlanneqarpoq. Tamannalu kommunip akiligarinnigilaa, atuarfik Namminersorlutik Oqartussat ataani periarfissarsiornikkut aningaasanik iluatsitsinikummat, piniartut akissarsiassaannut atugassanik.

Atuartut piniartut ulluinnarni inuunerannut malinnaasarput

Aammattaaq atuarfik sapaatip-akunneranut pingasoriarluni atuartunik igaartortinnissaannut piniartut pisaannik pisisarpoq. Taamaalilluni puisit, umimmaat, qilalukkat tikaagulliillu neqaat eqaluillu piniartunit pisiarinnegartarput atuarfimmilu sassaalliutigineqarlutik.

Siornatigut nerisassat Europaminngaanneersut atornerqarallarmata nerisassanik eqqaanerujussuaq malunarsimavoq. Maannali nerisassanik eqqaasarneq atorun-

naarsimavoq, taamatut aqqiisoqarnerata kinguneranik.

10. klassimi atuarterneq 2014-imili uninnikuugaluartoq ukioq manna aallarteqqimmat aasaru 10. klassit siulliit misilitsissapput

Ejner Mikkelsenip Atuarfiani atuartut 10. klassimi atuarterneq angamik illoqarfitsik qimallugu atuartertariaqartarsimasut, ukioq manna aallarnefigalugu illoqarfigisaminni misilitsissinnaanngorput, ukioq atuarfiusoq manna naappat siulliit misilitsissallutik.

Atuartut nalunaarsukkat 62-iupput, ilinniartitsisut 13-iullutik. Taakkunanga qulit ilinniarsimasuupput, marluk timelæriullutik pinngitsoorsinnaanngisat, assersuutigalugu nalliuttorsiornissaminnut atuartertissutini sumiiffinni ataasiakkaani toqqagassani ingerlatsisutut, ilinniartitsisut ataaseq ilinniartitsisunngorniarluni sulitigaluni ilinniartuuvoq.

“Ilinniartitsissusaaleqinnginnitsinnut pequtaanerpaagunarput suleqatigiilluarneq, siumut piareersarluarneq akisussaaqataanerlu,” Jonathan Petersen oqarpoq.

Avinngarusimasuniittunut sumiiffinni tapit pillugit 1989-imi isumaqatigiissut aammattaaq iluaqutaalluartoq Jonathan Petersenip oqaatigivaa. Isumaqatigiissut malillugu ilinniartitsisut ukiut tamaasa sulinnigiffeqarnerminni akiliunneqarlutik angalasarpit, tamannalu aamma ilinniartitsisunik pissarsilluarternerannut peqquataaqataavoq, nangillunilu oqaatigalugu ikittunnguugaluarlutik ikioqatigiilluarnermikkut nuannersunik angusaqartarlutik.

Atuarfiup pisortaata ilanngullugu eqqaavaa aammattaaq Frankrigimiit suleqateqarlutik tikeraarneqartarlutillu, illuatungaatigullu aamma atuartut Ittoqqortoormiineersut Frankrigimut tikeraartarlutik. 2022-mi majip naanerani atuartut Frankrigimeersut tikeraarmata aappaagu Ittoqqortoormiini 7. klassit Frankrigimut tikeraasapput.

“Uanga una periuserigakku suleqatigiinneq tamatta akisussaaqatigiittumik, tamanna ilinniartitsisut oqartarnerat naapertorlugu ammasumik suleqatigineqarneq taavalu akisussaaqataaneq. Akisussaaqataanermik misigisi-maneq taanna immaqa uanninngaanniit nuannequtitut ersippoq” taamak naggasiivoq Ittoqqortoormiini atuarfiup pisortaa, atuarfimmi suliaminnik angusarissarluartarnertik pillugu. ■

Ejnar Mikkelsenip Atuarfia er i fuld gang med forberedelserne til Ittoqqortoormiits 100 års jubilæum

Af: Ella Kûitse

I 2024 kan Ittoqqortoormiit fejre 100-året for byens grundlæggelse, og Ejner Mikkelsenip Atuarfia er allerede i fuld gang med forberedelserne.

I fagområdet "lokale valg" er skolen i gang med aktiviteter under håndarbejde og sløjd, hvor skolens leder Jonathan Petersen fortæller, at eleverne under vejledning og i samråd med museumsansatte er i gang med at fremstille tøj og redskaber, som dem der blev anvendt dengang Ittoqqortoormiit blev grundlagt.

"Det mest glædelige er, at Great Greenland udviste stor interesse og donerede 50 sælskind," siger skolens leder Jonathan Petersen.

Skolen har også efter udbud selv købt yderligere 16 skind, hvor Great Greenland som nævnt donerede 50 skind. Eleverne er nu – som et led i deres undervisning – i gang med fremstille vanter af disse skind.

FOTO: EJNER MIKKELSENIP ATUARFIA

Eleverne laver vanter af de donerede skind – som et led i deres undervisning.

I september havde eleverne en emneuge, og fremstillede blandt andet isbjørneskindbukser efter samme model som de gamle isbjørneskindbukser, hvor et par indtil videre er færdige. Fra november bliver der indført lørdagsundervisning med lokale valg, og her vil der blandt andet blive fremstillet redskaber som i gamle dage og fremstillingen af tøj fortsætter med det formål, at udstillet de færdige produkter under 100 års jubilæet. Det er også hensigten, at elevernes arbejde skal komme skolens indsamlinger til gode, for eksempel ved at turisterne kan lade sig fotografere med tøjet på for en mindre betaling

FOTO: EJNER MIKKELSENIP ATUARFIA

Skindene fra de isbjørne, der må aflives efter at være kommet for tæt på byen, tilfalder skolen til brug for arbejdet med forberedelserne af 100 års jubilæet.

Skindene fra de isbjørne, der må aflives efter at være kommet for tæt på byen, tilfalder skolen til brug for arbejdet med forberedelserne af 100 års jubilæet.

Håndarbejde og sløjd foregår fra 4. klasse og opefter, hvor de mindre børn tilbydes andre aktiviteter, såsom lege og fortællinger fra gamle dage.

Miljøet og fangerne benyttes i undervisningen

Skolens leder Jonathan Petersen fortæller, at de i høj grad gør brug af den lokale kultur i Ittoqqortoormiit i forbindelse med undervisningen i håndarbejde, sløjd og på anden vis.

Elever med særlige behov tager på fangsture ud til fangsthytterne sammen med fangerne for at lære om fangernes daglige tilværelse, og for bedre at kunne hjælpe elever med særlige behov og derved give dem en bedre støtte. Ordningen med at lade eleverne tage på fangsture med fangerne har nu kørt i to år. Kommunen har ikke udgifter til denne indsats, da skolen har haft held til at skaffe midler fra Selvstyret til brug for fangernes aflønning.

Eleverne følger med i fangernes daglige tilværelse

Endvidere køber skolen fangernes fangst for at kunne servere varm mad til eleverne tre gange om ugen. På den måde køber skolen sæl-, moskusokse-, hvid -og bardehval- og sildepiskerkød samt ørreder fra fangerne, som serveres for eleverne.

Dengang skolen købte europæisk mad var der et enormt madspild, men efter den nuværende ordning blev indført forekommer der ikke længere madspild.

10. klasse i byen, som blev afskaffet i 2014 blev genindført i år, således at de første afgangselever kan gå op til prøve næste sommer

Når eleverne på Ejner Mikkelsenip Atuarfia tidligere skulle starte i 10. klasse, skulle de forlade byen for at kunne afslutte folkeskolen. Fra og med dette skoleår kan de aflægge afgangsprøve i deres hjemby, hvor de første vil kunne gå op til afgangsprøve ved slutningen af dette skoleår.

Der er 62 registrerede elever, 14 lærere, hvoraf 10 er uddannede, 2 er uundværlige timelærere, der for eksempel varetager undervisningen i lokale valg, hvor de varetager opgaver i forbindelse med forberedelserne til jubilæet, 1 underviser er decentral lærerstuderende.

“De mest nærliggende årsager til, at vi ikke mangler lærere er, at vi har et godt samarbejde, planlægger frem i tiden og tager medansvar,” udtaler Jonathan Petersen.

Han siger, at aftalen fra 1989 om stedtillæg til ansatte i yderdistrikterne også er til stor gavn. Efter denne aftale har lærerne en årlig ferie-frirejse, hvilket også er med til at øge antallet af ansøgninger. Jonathan Petersen mener også, at selv om de er få, opnår de gode resultater igennem et godt samarbejde.

Skolelederen nævner desuden, at de har en samarbejdspartner i Frankrig, og at de får besøg derfra, hvor også elever fra Ittoqqortoormiit tager på besøg i Frankrig. I maj 2022 havde de besøg fra Frankrig, så til næste år er det eleverne i 7. klasse, der skal en tur til Frankrig.

”Jeg lægger vægt på samarbejde, hvor alle tager et medansvar, som lærerne siger er der tale om et åbent samarbejde med et fælles ansvar. Følelsen af medansvar er måske den faktor, der glæder mig mest,” slutter skolelederen om de gode resultater, de opnår på skolen. ■

Tamatta ineriartorfipput pitsaanerpaaq - Nunatsinni Meeqqat atuarfiat

**Future Greenland ingerlanneqarmat IMAK-imi siulittaasup
Elna Heilmannip oqalugiaataa.**

IMAK-ip suliassaraa pingaarnerpaaq IMAK-imi ilaasortat aningaasaqarniarnerat, perorsaanikkut sulinermilu avatangiisit pillugit soqutigisaat sulissutigissallugit pitsaanerpaamillu atugassaqaarnissaat anguniassallugu.

IMAK-ip anguniakkamini kissaatigaa meeqqat atuarfiat ataatsimoorussaq sumiiffimmit sunniuteqarfigineqartoq. IMAK-illu aamma kissaatigaa nunatsinni meeqqat atuarfiata ineriartortinnerata peqataaffiginissaa, soqutigisaralugulu suliassaralugu nunatsinni meeqqat atuarfiat ilinniartitaanerlu pitsaanerpaamik inissisimissaanut suleqataassalluni.

Ilinniartitaanikkut oqaluttuarisaaneq eqqarsaatigalugu nunatsinni ilinniarsimassutsip qaffakkiartornera pingaartumik ukiuni kingullermi 15-ini tanngasimaarutissaavoq sulili iluarsisassaqaqtuarpoq inerisartuariatiaqarlunilu.

Ullumikkut nunatsinni meeqqat atuarfianni meerrattata ineriartorfik ataatsimoorfillu pitsaanerpaaq pissallugu periarfissaraat. Maannakkut siunissamilu meeqqat atuartut piginnaasatigut atuagarsornikkut, ilisimasaqasutsikkut, inooqataanikkut, inuttut suleqateqarsinnaanikkullu ineriartorfissagissaarlutik.

ASSILUISOQ - SIMON LENNERT

Atuarfiup siunertaa tunngavialu ilaatigut ima allasimasoqarpoq: "Atuarfiup suliadini tamani atuartup inuiaqatigiinni kinaassutsiminik, kulturiminik pingartitamiinillu paasinninnerminik ilisimasaminillu ineriartortitsinissaa tunngavilissavaa, inuiaat allat kulturiinik ilisimasaqarnera paasinnissinnaaneralu ineriartortissavaa, oqartussaaqataanermik eqqarsartaatsimut iseriartuartinneqarnissaa isumagissavaa kiisalu oqartussaaqataanerminut, pisinnaatitaaffeqarnerminut, pisussaafeqarnerminut inuiaqatigiillu ineriartornerannut pinngortitamullu naleqqussarniarnerminut atuartup nammeneq akisussaaqataanerminik paasinnissinnaanera ineriartortissallugu."

Tamatta inuiaqatigiisugut meeqqat atuarfianut akisussaaqataavugut; Angajoqqaajugutta, Meeqqueriviugutta, Atuarfiugutta, Kommuniugutta, Majoriaagutta, Peqqinnissaqarfiugutta, Politiugutta, Pisortaagutta, Inatsisartuugutta, Naalakkersuisuugutta, Suliffeqarfiit pisortat pigisaaniikkutta Suliffeqarfiit namminersortuuguttaluunniit.

Tamatta pitsaasumik peqatigiilluta tatitullutalu ajugaa – ajugaamik anguniagaqarluta, akaareqatigiissinnaanermillu anersaaqarluta kivitseqatigiinneq pilersitsigu. Taamaaliornitsigut inuiaqatigiinni ilinniarsimassutsikkut qaffasissutsit assigiinngitsut sulisinnaasullu pisariqartitagit pigilissavagut.

Meeqqerivinni nuna tamakkerlugu atuarfimmuut ikaarsaariarlunissaq siunertaralugu piginnaasat tunngaviusut ilikkariartornissamullu kajumissutsip inerisarlugillu tapersersorneqartussaapput. Angajoqqaat, atuarfik, suliffeqarfiit, kommunit, peqqinnissaqarfillu peqatigalugit suleqatigalugillu meeqqap inooqatigiissutsikkut nalinginnaasumillu pisinnaasanik pigiliussiniarnerani kaammattuillunilu inerisaasoqassalluni.

Pingaartuuvoq meeqqat atuarfianni atualeqqaarnermit naammassinissap tungaanut ukiut tamarluinnaasa minnerpaamik ukiumut atuarfusumut marloriarluni meeqqap anguniagassai, angorusutai, angusaalu ersarisumik nalunaarsorneqarnissaat. Taamaaliornikkut meeqqamut akisussaasuusut suleqataasullu tamarmik nalornissutigisassarinnngisaannik anguniakkat angusimasallu peqatigiissutigineqarsinnaassammata naatsorsuuteqarfigeqatigiissutigineqarsinnaallutillu.

Atuartoq meeqqat atuarfianit soraarummiissaaq imminut tatigaluni, tatitulluni, sapiissuseqarluni, ilikkagasani misigisassanillu nutaanik ujartuilluni. Taamaanneranilu pingaartuuvoq angajoqqaat, ilinniarfeqarfiit aammalu suliffeqarfiit soqutiginnillutik, tiguserusullutik ilinniartitserusullutillu periarfissiinissaat. Tassani aamma

atuagarsornikkut sanngiinnersutut inissittut pineqarlutik.

Meeqqat nunatsinniittut soqutigisaat qanorluunniit ittuugaluarpata tamarmik ingerlaqqifiusinnaasuni soqutigisaminni akuerineqarlutik inissaqartinneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Taamaaliornikkut inuiaqatigiinni sullisseqataanerminni tamarluinnarmik ataqqqineqarlutik naleqartinneqarlutillu sullisseqataassapput, imaammat:

Siullertut: Angajoqqaat tassaapput meeqqamut tunngaviliisussat pingaarnerpaat. Angajoqqaat meeqqaminut perorsaanerminni qulakkiigassaat makkuullutik: meeqqanut asanninneq, soqutiginninneq, qanilaartuuneq, killiliisinnaaneq, suliakkiisinnaaneq, peqatiginnissinnaaneq, suleqateqarsinnaaneq, kaammattuisinnaaneq ataqqqinnittuunerlu. Isumaqarpunga taaneqartut pigiliut-sinnerisigut meeqqallu atuartitaaneranni ilinniartuunerannilu tapersersuineq pigigunikku meeraq tamatigoortumik piginnaaneqarluni nunatsinni tamatsinnut tunniussaaqqassasoq.

Aappaattut: Meeqqerisut, ilinniartitsisut ilinniarfinilu ilinniartitsisut sullissinnerminni pisussaaffitik inatsillu najoqqutarineqartussat aallaavigilluarunikkit tunniussassaqarluput. Taakkua ilinniagartik aallaavigalugu piumasaqaatillu ataqqillugit minnerunngitsumillu atuartut angorusutaat aallaavigalugit atuartitsineq aaqqissuukkunikku, sullissineq proffessionelliusoq tunniusimanermik, inissaqartitsinermik, ammasuunermillu anersaalik pilersissavaat.

Pingajuattut: Pingaaruteqaaq kommunit atuarnik angajoqqaanillu pisariaqartitsisunik sullissinissaminut sutigut tamatigut piareersimalluarinissaat kiisalu atuarfinni suliniutaasunut inerisaasunullu tapersersuilluarinissaa.

Sisamaattut: Inatsisartut Naalakkersusisullu akisussaaffii pisussaaffilu inatsisinut tunngasut kiisalu suliniuteqarfigisassat tamakkiinnerusut, kommuninut ataqatigiissarneqartussat eqqumaffigineqassapput. Soorlu ilinniartinnut ikaarsaarnit ilinniarfiillu tiguseriaasii tapersersueriaasiisalu pitsaasuunissaat eqqarsaatigalugit.

Suna tamaat aningaasanik naleqartillugu pitsaanerpaamik ingerlaniarsinnaanngilagut. Ilinniartitsisut suliinnerminni nuannaarlutik toqqissisimallutik pissarsisitsilluarlutik misigisimagunik, pikkoriffitillu atuartitsinermi ilikkarsarnermut atorluarunikkit pisuussuseq naliitsoq ilinniartitsisunut tutsinneqassaaq. Taamatumalu malitsigissavaa ilinniartitsisutut ilinniarusuttut sulerusuttullu amerlinissaat. ■

Den bedste udviklingsmulighed for os alle – Grønlands Folkeskolet

IMAK's forkvindes tale ved Future Greenland

IMAK's fornemste opgave er at arbejde for de bedste økonomiske, pædagogiske og arbejdsmiljømæssige forhold og at sikre de bedste vilkår for medlemmerne.

I forbindelse med sine målsætninger, ønsker IMAK en lokalt forankret fælles folkeskole. Endvidere har IMAK et ønske om og interesse i at medvirke til udviklingen af den grønlandske folkeskole, og ser det som en af sine opgaver at deltage i et samarbejde om, at folkeskolen og uddannelsen prioriteres højt i Grønland.

Historisk set er der grund til at være stolt over, at uddannelsesniveaulet er blevet højere, specielt gennem de sidste 15 år, men der er stadig plads til forbedringer og yderligere udvikling.

I dag har børn i den grønlandske folkeskole mulighed for den bedste udvikling og blive en del af et godt fællesskab. I dag og fremover har eleverne gode muligheder for at udvikle deres færdigheder, boglige evner, viden, sociale og personlige kompetencer.

Som en del af folkeskolens formål og grundlag kan læses: "Folkeskolens hele virksomhed skal skabe grundlag for, at eleven udvikler sin viden om og forståelse af egen samfundsmæssige identitet, kultur og værdier, tilegner sig viden om og udvikler forståelse for andre kulturer, indføres i en demokratisk tankegang og bliver bevidst om egne demokratiske rettigheder og pligter samt udvikler forståelse for eget ansvar over for samfundets udvikling og dets samspil med naturen."

Som samfund er vi alle medansvarlige for folkeskolen; om vi er Forældre, Daginstitution, Skole, Kommune, Majoriaaq, Sundhedsvæsen, Politi, Myndighed, Inatsisartut, Naalakkersut, Offentlig Virksomhed eller Privat virksomhed.

Vi skal alle i et godt fællesskab og målrettet skabe en win-win situation, og løfte i flok med respekt for hinanden. Med det udgangspunkt kan vi skabe et højt uddannelsesniveau på forskellige områder og uddanne den fornødne arbejdskraft.

I vore daginstitutioner er det på landsplan målet at støtte børnene til at erhverve sig grundlæggende færdigheder og motivationen til at lære for at sikre den bedste overgang til skolen. Daginstitutionerne skal sammen med og i et samarbejde med forældrene, skolen, institutionerne, kommunerne og sundhedsvæsenet støtte og motivere barnet til at udvikle og fastholde sine sociale og almene færdigheder.

Det er vigtigt, at der to gange årligt udarbejdes en tydelig redegørelse over elevens mål, ønsker og standpunkt fra starten af skolegangen til folkeskolens afslutning. På den måde kan forældre og andre, der arbejder med barnet få et klart overblik over barnets mål og resultater og medvirke til barnets udvikling.

Eleven skal afslutte sin skolegang med selvrespekt, selvtillid og mod, og en evne til at søge ny viden og nye erfaringer. Her er det vigtigt, at forældre, uddannelsesinstitutioner og virksomheder gives mulighed for at udvise interesse, at tage imod eleverne og uddanne dem. Herunder at give plads til de mere bogligt svage elever.

Det er meget vigtigt, at alle børn accepteres og får mulighed for at komme videre, uanset hvem de er og hvilke interesser, de har. På den måde får de alle mulighed for at yde en indsats for samfundet og blive respekteret, idet:

For det første: Forældrene er børnenes vigtigste resurse til at give børnene et godt udgangspunkt. Forældre skal i deres opdragelse sikre: at give børnene kærlighed, at udvise interesse, opmuntre børnene, sætte grænser, at give børnene opgaver, at være fælles med børnene, at kunne samarbejde, at motivere og udvise respekt. Jeg mener, at såfremt børnene tager disse egenskaber til sig, og støttes i deres skolegang og uddannelse, vil de udvikle alsidige egenskaber og blive til gavn for os alle.

For det andet: Når pædagoger, lærere og lærere på uddannelsesinstitutionerne lever op til deres pligter og følger den givne lovgivning, vil de have de bedste forud-

ASSILUSQ. SIMON LENNERT

sætninger for at opnå gode resultater. Når de med udgangspunkt i deres uddannelse og respekt for de givne krav, og ikke mindst tager udgangspunkt i elevernes egne mål i tilrettelæggelsen af undervisningen, vil de levere en professionel indsats i en ånd af engagement, plads til alle og åbenhed.

For det tredje: Det er af største vigtighed, at kommunerne på alle områder er rustet bedst muligt til at kunne arbejde for de elever og forældre, der har særlige behov, og at kommunerne støtter skolens indsatser og udviklingsarbejde.

For det fjerde: Der skal være mere bevågenhed omkring den lovgivning og forpligtelser som ligger hos Inatsisartut og Naalakkersusisut samt, at der sker en koordinering med kommunerne i forhold til de overordnede

indsatsområder. Fx i forhold til at sikre den bedste overgang til uddannelse og uddannelsesinstitutionernes optagelsesprocedurer og disses støtteforanstaltninger.

I en tid, hvor alt koster penge, har vi ikke udnyttet ressourcerne godt nok. Når lærerne i deres arbejde er glade, trygge og føler at give eleverne et godt udbytte, udnytter deres stærke sider til at lære fra sig, vil der tilgå læreren en uvurderlig rigdom. Dette vil igen medføre, at flere ønsker at uddanne sig til og arbejde som lærer. ■

Atuariartornissaminnut qilanaartut ilinniartitsisut suliartornissaminnut qilanaartut

Qamani Kangaatsiap Atuarfiani nutaamik aasaq manna ammaanersiorneqartumi ullut makku atuarfiusut suliffiusullu suli nuannersiartortut, atuarfimmi pisorta qaluttuarpog.

Allattoq: Marie Kùitse Kristensen

Kangaatsiap Atuarfiani atuartut nuannaarlutik atuariartortut, ilinniartitsisullu suliartornissaminnut qilanaarsimallutik nuannaarlutik suliartortut.

Kangaatsiap Atuarfia nutaarluinnaq persuarsiotaqisumik aggustip qulingani ammaanersiorneqarpoq.

Ammaanersiornermi Kommune Qeqertalimmi borgmesteri, Ane Hansen, kommunalbestyrelsimut ilaasortat, atuarfimmi aqutsisut, atuartut, ilinniartitsisut nunaqqa-taasullumi persuarsioqaat.

Kangaatsiap atuarfiani pisorta, 46-nik ukiulik, Sussi Adelholm, aamma persuarsitissaqaaq.

- Atuarfimmi pisoqqamiilluta 2018-imi pisortanngorpunga, taanna sioqqullugu atuarfimmi pisortap tullu-

lungali nutaamik atuarfittaarnissarput sorsuutigilerparput.

- Taamaammat aasaq ammaanersioratsigu tanngassimaaqalunga persuarsioqataavunga, Sussi Adelholm oqarpoq.

Kangaatsiap Atuarfiani atuartut katillutik 81-iupput, tamaani atuartut 1. klassimiit 10. klassi ilanngullugu atuartarput.

Ilinniartitsisut 16-iupput, atuarfiup pisortaa ilanngullugu.

Kangaatsiap Atuarfia pisoqaaq 1960-ikkunnili atuarfigineqalerpoq. Taamanerniilli atuarfik taanna tallimariarluni allilerneqarlunilu suliarineqartarpoq. Ilaatigut Qullissat matuneqarmat Qullissani illumut qisuit ator-

ASSILIISOQ, SUSSI ADELHOLM

qarnikut ingutserlugit Kangaatsiami atuarfimmud ator-neqarput.

- Atuarfik pisoqarujussuuvoq, qangatut nuna attor-lugu sanaajuvoq, qisuttai pisoqaapput. Ukiuni kinguller-ni init pisoqalingaarmata atuartitsiviusinnaajunnaarma-talu matooranikuuagut. Atuarfik oqummik sussaananilaannapalaamik silaannaa inuunilunnartoq, Sussi adel-holm oqarpoq.

Atuartut angajulliit mingutsitsinnginnerulerusuttut

Atuarfiup pisoqalisup peqqinnarunnaarnerata kingu-nerisaanik ilinniartitsisut sulisulerusukkaluarlutik so-raarniuteqartalersut, aamma taassuma ilanngullugu oqaluttuaraa.

Ullumikkulli pissutsit mumivissimapput.

- Atuarfimmi nutaarluinnarmiilerluni nuannerpoq aamma qujamasunnarpoq. Kiisami ukiuni qulingajasuarni atuarfilunnikuulluta nutaaqqeqqinnaamik atu-artut atuariatofissaqalernerat, ilinniartitsisut nutaar-suarmut suliatofissaqalernerat tamaqqeqqinnaatsinnut nuannerpoq.

- Aamma ilinniartitsisut ataasiarnanga tusartarpakka suliatornissaq kajungerisaraat, qasusutut misiginanngit-soq. Aamma atuartut atuarfitsik nuannarisorujussuaat, kusagisorujussuaat.

Kangaatsiap Atuarfiani atuartut angajulliit 10. klassit siorna Stockholmimi silap pissusia pillugu ataatsimeer-suartoqarnerani peqataapput.

Pinngortitamut mingutsitsisinnaasut soorlu plastikkittunarsuarmut qanoq ajornartorsiutaatigisinnaasarneripaasisaqarfialugit, atuarfittaap atuutilerneraniit ileqqu-nik nutaanik aamma eqqussisut, atuarfiup pisortaa oqa-luttuarpoq.

- Atuartut angajulliit eqqakkanik immikkoortitseri-nermik ingerlatsilernikuupput. Nerisassat, pappilissat savimerngit immikkoortiterlugit eqqartarpaat. Tamanna pinngortitamut mingutsitsinnginnerulernissamik angu-niaaqarnermik aallaaveqarpoq, atuartut namminneq isumassarsiaat, Sussi Adelholm oqarpoq.

- Atuartut ilaatigut angerlarsimaffimmi aamma eq-qakkanik immikkoortiterisoqartalernissaanik sunniisin-naarusullutik neriuteqarput.

Kangaatsiap Atuarfiani atuartut sammisassaqartinne-qaraangamik namminneq aamma isumasiorneqartarput sammisassaqartitsinermi qanoq suliaqarnissaminnik kis-saataat tusaaneqarlutik.

Kangaatsiap Atuarfiata nutaap atisaanik novembari-mi unammisitsisoqarpoq. Unammitsinermi atissatut piukkunnartoq toqqarneqareerpoq, taannali kommunal-bestyrelsinit ataatsimiissutigineqareerpat akuerisaappal-lu avammut nalunaarutigineqarumaartoq, pisortaq oqar-poq. ■

Glæder sig til at komme i skole – lærerne glæder sig til arbejdet

I Kangaatsiap Atuarfia, som blev nyindviet i sommers, bliver skole- og arbejdsdagene bedre og bedre fortæller skolens leder.

Af: Marie Kúitse Kristensenn

I Kangaatsiap Atuarfia går eleverne glade i skole, og lærerne glæder sig til at møde på arbejde.

En helt ny skole i Kangaatsiaq blev højtideligt indviet den 10. august.

Ved indvielsen deltog borgmesteren i Kommune Qeqertalik, Ane Hansen, medlemmer af kommunalbestyrelsen, skolens ledelse, elever, lærerne og byens borgere.

Lederen af Kangaatsiap Atuarfia, den 46-årige Sussi Adelholm, havde også god grund til at føle sig højtideligt stemt.

- Jeg blev leder, mens vi stadig benyttede den gamle skole. Det var i 2018, og allerede før den tid, mens jeg stadig var souschef, begyndte vi at kæmpe for at få en ny skolebygning.

- Da vi indviede den nye skole i sommers, var jeg derfor både stolt og højtideligt stemt, siger Sussi Adelholm.

I Kangaatsiap Atuarfia er der i alt 81 elever, som går her fra 1. til 10. klasse.

Der er 16 lærere, inkl. skolens leder.

Den gamle skole blev taget i brug tilbage i 1960'erne. Siden dengang er denne skolebygning blevet udvidet og renoveret 5 gange. Da Qullissat lukkede, benyttede man

bl.a. brædderne fra et nedrevet hus i Qullissat til skolen i Kangaatsiaq.

- Skolebygningen var meget gammel, og var bygget på den gammeldags måde direkte på grunden og træværket var gammelt. I de sidste år var rummene blevet så gamle, at vi ikke kunne benytte dem til undervisning og måtte lukke dem af. Der var så megen skimmelsvamp og indeklimaet så dårligt, at vi blev dårlige af det, udtaler Sussi Adelholm.

De ældste elever ønsker mindre forurening

Hun fortæller endvidere, at den gamle skole til sidst var så helbredsskadelig, at lærerne begyndte at sige op fra stedet, selv om de gerne ville blive.

I dag er forholdene helt anderledes.

- Vi er både meget glade for og taknemmelige over at arbejde i den nye skole. Efter at have haft kummerlige forhold på skolen i næsten ti år, er vi alle som en meget, meget glade for at eleverne nu har en helt ny skole og lærerne en helt ny arbejdsplads.

- Jeg har også flere gange hørt fra lærerne, at de nu glæder sig til at møde på arbejde uden at komme til at

føle sig trætte hele tiden. Eleverne er også meget glade for deres nye skole, som de synes er meget flot.

Eleverne i 10. klasse i Kangaatsiap Atuarfia deltog sidste år i en klimakonference i Stockholm.

Skolens leder fortæller, at eleverne er blevet meget opmærksomme på alt, der kan forurene jordkloden, for eksempel plastik og derfor har indført nye vaner efter indvielsen af den nye skole.

- De ældste elever er begyndt at sortere affald i madvarepapir og metal. Dette bunder i et ønske om mindre forurening af naturen - et ønske, som eleverne selv har fremsat, fortæller Sussi Adelholm.

- Eleverne håber også på, at kunne påvirke hjemmene til at sortere affald.

I Kangaatsiap Atuarfia bliver eleverne taget med på råd, når de skal lave projektarbejde, og er med til at tage beslutning om, hvad de skal beskæftige sig med.

Der blev i november måned udskrevet en konkurrence om, hvad den nye skole i Kangaatsiaq skal hedde. Et af forslagene fra konkurrencen er blevet udvalgt og sendt videre til kommunalbestyrelsens endelige beslutning, og vil blive meldt ud efter kommunalbestyrelsens møde. ■

FOTO: SUSSI ADELHOLM

Lærernes Pension Ilaasortat oqalliffianni ilaasortaaneq (Medlemsfora) 2022-2025

Allattoq: Birthe Therkildsen

Upernaaq 2022 suaarutigineqarpoq Lærernes Pensionip iluani ilaasortat oqalliffianni ilaasortatut (medlemsfora) qineqqusaartoqarsinnaasoq. Tamanna pisinnaavoq Lærernes Pension-imi ilaasortat tallimat tunuliaqutigisariaqarlugit, tamannalu ajornaquteqanngitsumik naammassineqarpoq.

Juni 21-ani paasitinneqarpunga ilaasortatut qinigaasimallunga, Kalaallit Nunaanniit siullerpaallunga ilaasortanngorpunga. Ukiumut sisamariarlunga ataatsimiigiartassannga.

Siulleq ilisareqatigiinneq, qanorlu ataatsimeeriaaseqarinnisaq imaqsinnaanerlu ataatsimiinnermi eqqartorneqarput. Ilaasortat siammasipput ilinniartitsisut pisortat soaraarnerillu ilaasortaapput.

Naapinnermi siullermi suut eqqartorneqartarnersut qaqinneqarput, ilaatigut ilinniartitsisut qanoq inissisimanagerat pillugu suut atugarisinnaaneraat eqqartorneqarput.

Naapinnerup aappaa tassaaneruvoq ilinniartitaaneq, saqqummiisut tallimaapput, Lærernes Pension qanoq aaq-qissuugaanera, qanorlu aningaasatigut ineriartortitsisoqartarnersaq, qanorlu ilaasortanut siammarterisoqartarnersaq.

Inatsisitigut aaqqissugaaneq suut inatsisit sinaakkutigineqarnersut suullu malinneqarnersut

Aningaasat qaammammut 500 million kr ilaasortanit akiliutigineqartartut qanoq aaqqissuunneqartarnersut, soorunami sillimaniarneq tunuliaqutaalluinnarpoq.

Aningaasat uninngasuutigineqartut sillimaniarnermik aqunneqarnerat aamma takutinneqarput.

Aningaasat sumut ineriartortitassatut aningaasaliissutigineqarnersut takussutissaqartinneqarput. Ilaatigut nukissitunut aningaasaliisimaneq 2,5 milliard kr orpipasuarunut nunaateqarnermullu 2,7 milliard kr. il. il. katillugit 11,8 milliard kr aningaasaliinnermut atorneqartarput. Tassani pingaaruteqarpoq sorsunnermut sakkutut atorneqartut erngerlugit aningaasaliinerit unitsinneqartarput, taamatullu inuit pisinnaatitaaffii atorlugit isumaqatigiissut unioqqutinneqarsimappat.

Ilaasortanik sullissinnermi saqqummiunneqarput:

Soraarnerussutisiat pyramie-nngorlugit naqqaniipput folkepension, qeqqaniipput suliffeqarnermi atatillugu katersineq, qulliulluni nammineq plus pension 5.500kr max- isumaqaraanni pensionimut ileqqaarnerunissaq.

Pensionimut akiliigaanni, ilanngarterneqartarput medlemsbidrag 8% medlemskapital 5,5% administration 1% kii-salu forsikring, naggataatigut pensionimut ikisisarpugut.

Katersat tamaasa tigusunnaavaat, imaluunniit qaammammoortumik tigusarsinnaavaat.

Ilinniartitsisut unissimanissaq katersat tigoorarnia-raanni. (60-liisimagaanni 1. maj 2007 akilersuilersimasunut) Kingornussassat agguataarneqarsinnaapput, aapparisaq ueq meeqqat ernguttat imaluunniit testamente-liorsima-gaannit atorneqarsinnaapput.

Avammut attaveqatigiinnermi saqqummiunneqarput, suut attaviit atorlugit saqqummiussisarneq, allakkatigut, mail-ikkut nittartakkakkullu.

Tunngaviit pingaaruteqarluinnartuusut

Katissimasut avissimasut pension millisimappat pension-iliivissut allagarsisarput/mail-isisarput. Aperlutik qanoq pension iliuuseqarfigineqassanersaq.

Soqutiginarunik allakkanik sananiarsarisarput. Naatsuaqqat paasinartut, ingammik inuusuttunut soqutiginar-tut. Soorlu QR-kode atorlugit atuarneqartussat.

Mail atuarneqarsimanerat pillugu misissuisuaannar-put, katissimasut qisuariarnerusarput.

Peqqissuseq pillugu sammineqarsinnaapput, apeqqute-qarlunilu, aamma ilaasortatut nutaatut apeqqutit.

Nammineerluni sullinneq (Selvbetjening) misissuataar-neqarsinnaavoq, tamarmik ersipput qanoq agguanneqar-sinnaanersut..

Sianertoqarsinnaajuaannarpoq nalornissuteqaraanni, siunnersorneqarsinnaajuaannarput.

Fokusområder 2022-2025

Grøn omstilling, ilaasortat akornanni toqqissisimasumik sullissineq tigumminniinnarneq. ■

Lærernes Pension - Medlemsfora 2022-2025

Af: Birthe Therkildsen

I foråret 2022 blev det meddelt, at medlemmerne af medlemsfora i Lærernes Pension kan lade sig opstille. Det var muligt at lade sig opstille med opbakning fra 5 af medlemmerne i Lærernes Pension, hvilket skete uden problemer.

Den 21. juni fik jeg meddelelse om, at jeg var blevet indvalgt, som det første medlem fra Grønland. Jeg skal deltage i 4 årlige møder.

Under det første møde var introduktion, mødeformer og indhold på dagsordenen. Medlemmerne er spredt over et stort område og der er repræsentanter for både lærere, ledere og pensionister.

På det første møde blev der givet en præsentation af hvad der plejer at blive drøftet under møderne, hvor bl.a. lærernes placering og vilkår blev drøftet.

Det andet møde drejede sig først og fremmest om uddannelsesområdet, hvor der var 5 oplægsholdere. Organiseringen af Lærernes Pension, hvordan de investerer og hvordan de formidler ud til medlemmerne.

Lovgrundlaget og hvilke regler, der følges

Medlemmerne betaler 500 mio. kr. månedligt, og der blev fortalt om, hvad der sker med disse penge, hvor sikkerhed selvfølgelig bliver vægtet højt.

Det blev også vist, hvorledes kassebeholdningen administreres ud fra sikkerhedshensyn.

Der blev vist en oversigt over hvordan og hvorledes pengene investeres. Blandt andet er der blevet investeret 2,5 milliarder kr. i vedvarende energi, 2,7 milliarder kr. i skovdrift og landbrug m.v. Og i alt er der blevet investeret for 11,8 milliarder kr. Det blev fremhævet, at investeringer stoppes øjeblikkeligt, såfremt det viser sig, at pengene bliver brugt til våbenfremstilling eller at menneskerettighederne overtrædes.

Med hensyn til serviceringen af medlemmerne blev nævnt:

Når pensionerne opstilles som en pyramidefigur, vil folkepensionerne ligge nederst i pyramiden, i midten ligger opsparing i forbindelse med arbejde, og øverst egenbidrag, som er på max. 5.500kr.

Ved pensionsindbetaling fradrages medlemsbidrag på 8%, medlemskapital på 5,5%, administration på 1% samt forsikring, hvorefter pensionen kommer til udbetaling.

Hele pensionsopsparingen kan udbetales på en gang eller udbetales månedsvis.

Man skal være stoppet som lærer, hvis man vil have udbetalt pensionen. (Fyldt 60- optaget 1.maj 2007).

Arv kan fordeles til samlever, børn og børnebørn eller ved testamentarisk bestemmelse.

I forhold til kommunikation til andre, blev der fortalt, at man benytter kommunikation via brev, e-mail og hjemmeside.

Nogle vigtige oplysninger:

Ægtepar, der står for at skulle pensioneres og som bliver skilt kan blive kontaktet pr. brev eller e-mail, såfremt pensionen bliver mindre med spørgsmål om, hvad der skal ske med pensionen.

De udarbejder nyhedsbreve med indhold, der kan være af interesse for medlemmerne. Der udarbejdes korte, klare meddelelser, som kan være af særlig interesse for unge, som fx kan læses ved hjælp af en QR-kode.

Der er blevet foretaget en undersøgelse af, hvorvidt mails bliver læst, og hvor det først og fremmest var ægtepar, der reagerede.

Der kan være fokus på sundhed, også afhængig af spørgsmål fra nye medlemmer.

Selvbetjeningsmuligheden kan undersøges nærmere, hvorledes pengene fordeles er allerede synligt.

Der kan ikke længere ringes ved tvivlsspørgsmål, men der er altid mulighed for at modtage råd og vejledning.

Fokusområder 2022-2025

Grøn omstilling, at fastholde en tryk servicering af medlemmerne. ■

Tusagassiutinut nalunaarut / Pressemeddelelse

Nuuk 26. juni 2022

IMAK aamma Sulisartut Højskolianni ilinniartitsiner-mik sulialinnut siullermeerlutik isumaqatigiissuteqarput.

Isumaqatigiinninniarnermi Sulisartut Højskoliani ilinniartitsiner-mik suliallit atugarisaannut, akissarsiaa-nut pisinnaatitaaffinullu isumaqatigiissuteqarfiuvoq.

Isumaqatigiissut Sulisartut Højskoliani suliassanut sulisunullu naleqquttoq maannamut sulisut akissar-siaannik atugassarisannillu ajornerulersitsinngitsoq kiisalu sulisut atugarisat akissarsiatillu pillugit saaffi-ginniffissaqalernissaannik qulakkeerinnittoq isumaqati-giissutaavoq.

Isumaqatigiinninniarnert torersumik ataqpeqatigiiffi-umillu ingerlanneqartut IMAK-imi siulittaasup Elna Heilmannip nuannaarutigaa:

"Akissarsiat tapillu tunngaviusut, ilinniartitsisunut sulinngiffeqarnermi angalanernut akiliunneqartalerneq kiisalu pensionit isumaqatigiissutigatsigit IMAK-imiit nuannaarutigeqarput. Sulisartut Højskoliannit isumaqa-tiginninniartitaasut piumassuseqarlutik isumaqatigin-ninniarnert sulisullu isumaasa ataqqineqarnerat IMAK-imiit maluginiagarput nuannaarutigaarput."

Sulisartut Højskolianni pisortaasup Eigil Kielsen-Da-vidsenip isumaqatigiinninniarnermi angusaasut aamma nuannaarutigai:

"Sulisussarsiornermi ilinniartitsisutut ilinniarsima-sut qinnuteqarnissamut tunuarsimaartartut malugisar-nikuuarput. Maannali akissarsiat atugassartitaasullu allat isumaqatigiissutigisagut Meeqqat atuarfianni ilin-niartitsisususunut isumaqatigiissummut tunngaviatigut assigiilerput taamaalillutalu sulisussarsiornermi neqe-roorutigisartagassagut qinnuteqarumaartussanut soquti-ginarninngortussanngorlutik." ■

FOTO: JUAANNA ABELSEN-PETERSEN

IMAK og Sulisartut Højskoliat indgår for første gang en overenskomst for underviserne.

Overenskomsten omfatter vilkår, løn og rettigheder for underviserne på Sulisartut Højskoliat.

Overenskomsten er tilpasset arbejdsopgaver og de an-satte på Sulisartut Højskoliat og forringer ikke løn og vil-kår for de ansatte samtidig med, at den sikrer, at under-viserne nu har et sted at henvende sig ved spørgsmål om deres arbejdsvilkår og aflønning.

Forkvinden for IMAK Elna Heilmann er glad for, at forhandlingerne kunne foregå i en tryk og respektfuld at-mosfære:

"Fra IMAK's side er vi meget glade for, at vi nu har en overenskomst om grundløn og tillæg, feriefrirejser for underviserne samt pensionsforhold. I IMAK er vi meget glade for at kunne mærke, at forhandlerne fra Sulisartut Højskoliat viste et stort engagement under forhandlingerne og respekterede de ansattes holdninger."

Forstanderen for Sulisartut Højskoliat Eigil Kielsen-Davidsen udtrykker også tilfredshed med forløbet af for-handlingerne:

"Vi har lagt mærke til, at læreruddannede er tilbageholdende med at søge arbejde på højskolen. Men nu har vi aftalt andre løn -og arbejdsvilkår, som grundlæggende svarer til de løn -og arbejdsvilkår, der gælder for lærerne i Folkeskolen, hvilket vil medføre, at vores tilbud vil blive mere attraktive for kommende ansøgere." ■

Forstander for Sulisartut Højskoliat
Eigil Kielsen-Davidsen

Forkvinde for IMAK
Elna Heilmann

Kingullermernit

Allattoq: Simon Lennert

- ◆ IMAK-imi siulersuisunngorlaat januarimi siuller-meerlutik nuummi naapillugitk ataatsimiipput. Siulittaasup tulliatut inissippoq Christian Jensen. NLS-imut peqataatitassatut Helene Heilmann inissippoq. Lena P. Reimer ICC KN-imi peqataasussatut inissilluni.
- ◆ IMAK-ip ileqqoreqqusai atuuttut aaqqissuunneqarlutik januarimi piareerneqarput.
- ◆ Kommunit sinniisorisaat ingerlatsivinni kommuninilu pisortasut Coronap atuunnerani isumaqatigiisutini takkuttarnissamut pilersaarutininik allannguisoqassatillugu piffissakinnerusumik piffissaliilluni allanngusoqarsinnaaneranut atatillugu januar 2022 attaveqaatitigut ataatsimeeqatigineqarput.
- ◆ ASA Namminersorlutik Oqartussat isumaqatiginninniartarfiat februar aallartilaartoq suliasat sivisuumik ingerlasut allallu nutaat pillugit aallarniutaasumik ataatsimeeqatigineqarput.
- ◆ Sulisartut Højskoliani pisortasumut ilinniartitsisusunullu akissarsiat atugassarititaasullu pillugit isumaqatiginninniarnert Qaqortumi aallartinneqarput.
- ◆ Tasersuup atuarfiani sulisut siulittaasumit ilassineqarput oqaloqatigineqarlutillu.
- ◆ Kommune Kujallermi atuarfeqarnermut ingerlatsivimmi pisortasooq ataatsimeeqatigineqarpoq
- ◆ Martsimi IMAK-imi sulisut nutaajunerusut siulittaasortaarlu ileqquusut malillugit qallunaat nunaanni ilinniartitsisut kattuffianni DLF-imi suleriutsinut malinnaallutillu paasisassarsiorput.
- ◆ Tjenestemandis Låneforeningimi pisortaq suleqataasorlu martsimi ataatsimeeqatigineqarput.
- ◆ Forende Gruppelivimi kalallit nunaannut sullissisoq martsimi ataatsimeeqatigineqarpoq.
- ◆ Lærernes Pensionimi pisortasooq suleqasorlu martsimi ataatsimeeqatigineqarput.
- ◆ IMAK-imi siulittaasup aprilip ingerlanerani nuummi atuarfinni ilinniartitsisut ilassiartoqattaarpai.
- ◆ IMAK-ip allaffeqarfiani pisariillisaanermut atatilugu IT attaveqaatillu aprilimi majimilu nutarterneri ingerlanneqarput. Suliami tassani atortorissaarutininut aningaasartuutit pisariillisaanerlu siunertaapput.
- ◆ Nuummi atuarfissarsuaq pillugu Kommuneqarfik Sermersooq arlaleriarlugu ilisimatitseqatigiiffiusumik naapinneqarpoq.
- ◆ Siulittaasooq majimi FUTURE Greenlandimi oqalugiarpoq.
- ◆ Majimi Efterskolini pisortasut ilinniartitsisutullu sulisut akissarsiaat atugaallu pillugit isumaqatiginninniarnert aallartinneqarput.
- ◆ Junimi MISI-ni sulisut tarnip pissusaanillu ilisimasallit IMAK-imiit naapinneqarput tassanilu Sinniisoqarfiup aalajangigai saqqummiunneqarput. MISI-minngaanneersullu aamma apuukkusutatik apuuppaat.
- ◆ NLS-ip Oslomi ataatsimeersuartitsinera septemberimi ingerlanneqartoq IMAK-imi peqataaffigineqarpoq.
- ◆ Nunat avannarliit Reykjavíkimi nunat avannarlerni meeqqat atuarfiini ilinniartitsisussaqarniarnermut

ajornartorsiutit pillugit isumasioqatigiinnerat peqataaffigineqarpoq.

- ◆ Ilinniartitsisut ulluat malunnartillugu IMAK-i sumiiffinni sulisunut kaffillerpoq oqaaseqaammillu pilluaqqusissummik nas-siussilluni.
- ◆ 2023-mi IMAK-ip ukiunik 25-nngortorsiornissaanuatatillugu atuakkiorneq allatigullu saqqummersitsinissaq oktobarimi aallartinneqarpoq.
- ◆ Oktobarimi Sulisartut Højskoliani pisortaasunut ilinniartitsisutullu sulisunut isumaqatigiissut atsiorneqarpoq.
- ◆ ASA Namminersorlutik Oqartussat isumaqatiginninniartarfiat oktobarimi suliassat sivisuumik ingerlasut killiffiat allallu nutaat pillugit ataatsimeeqatigineqarpoq.
- ◆ Knud Rasmussenip Højskoliani pisortanut sulisunullu isumaqatiginninniarnertit oktoberimi aallartinneqarput.
- ◆ Soraarnerussutisiallit nuummiittut avataaniillu attaveqaatitugut peqataasinnaasut siulittaasumit ataatsimiinneqarput.
- ◆ Efterskolini pisortaasut ilinniartitsinermillu suliallit isumaqatiginniniarnertit killiffiannik attaveqaatit atorlugit ataatsimeeqatigineqarput.
- ◆ Ilinniartitsisunngorniat NLS-ip danmarkimi ataatsimiitsinerani IMAK-imit peqataatitaanik Ilinniartissuarmi aqutsisut IMAK-imilu allaffeqarfimmiut peqataatillugit saqqummiinneqarput.
- ◆ Danmarkimi ilinniartitsisut kattuffiata DLF-ip kongresia IMAK-imiit peqataaffigineqarpoq. ■

ASSILIISOQ, SIMON LENNERT

Siden sidst

Af: Simon Lennert

- ◆ Den nye bestyrelse i IMAK holdt deres første fysiske møde i Nuuk i januar. Som næstformand blev udpeget Christian Jensen. Helene Heilmann bliver NLS-repræsentant, og Lena P. Reimer bliver repræsentant i ICC KN.
- ◆ Gældende vedtægt blev færdigrevideret i januar
- ◆ I januar 2022 blev der holdt et videomøde med kommunernes repræsentanter, ledere af forvaltningerne og i kommunerne om varselsbestemmelser for mødeplaner i forhold til påtænkte ændringer i Coronarestriktionerne.
- ◆ I begyndelsen af februar blev der afholdt et indledende møde med ASA- Selvstyrets forhandlingsafdeling om sager, der har holdt stille i en længere periode samt om nye sager.
- ◆ Forhandlinger vedrørende løn og arbejdsvilkår for ledere og lærere på Sulisartut Højskoliat blev indledt i Qaqortoq.
- ◆ Forkvinden mødtes og havde en dialog med de ansatte på Tasersuup Atuarfia.
- ◆ Der blev holdt et møde med forvaltningschefen for skoleområdet i Kommune Kujalleq
- ◆ Som det er sædvane, fulgte IMAK's personale, som gennemgående er nye, DLF's arbejde i Danmark og fik samtidig inspiration til arbejdet.
- ◆ I marts blev der holdt møde med Tjenestemands Låneforeningens direktør og en medarbejder.
- ◆ I marts blev der afholdt møde med en Grønlandsmedarbejder i Forenede Gruppeliv.
- ◆ I marts blev der afholdt møde med direktøren og en medarbejder i Lærernes Pension.
- ◆ I løbet af april måned tog forkvinden for IMAK rundt til skolerne i Nuuk for at hilse på de ansatte på skolerne
- ◆ Som et led i rationaliseringen af arbejdet i IMAK's sekretariat blev IT -og kommunikationsudstyr fornyet i løbet af april og maj. Formålet med dette er at nedbringe udgifterne til IT-udstyr og at forenkle arbejdsgangene.
- ◆ Der blev holdt flere orienterende møder med Kommuneqarfik Sermersooq vedr. Den nye storskole.
- ◆ I maj måned holdt forkvinden et oplæg i FUTURE Greenland.
- ◆ I maj blev forhandlingerne om løn -og arbejdsvilkår for ledere og lærere på efterskolerne indledt.
- ◆ I juni mødtes IMAK med medarbejdere og psykologer i MISI, hvor repræsentantskabets beslutninger blev forelagt. De ansatte i MISI forelagde ligeledes deres ønsker.
- ◆ IMAK deltog ved NLS topmøde i Oslo i september.
- ◆ IMAK deltog ved seminar i Reykjavik om lærerman-gel i norden i september.
- ◆ For at markere Lærernes Dag gav IMAK kaffe på alle skolesteder, og sendte en udtalelse med en lykøns-ning.

- ◆ I oktober påbegyndtes arbejdet med en bogudgivelse og andre udgivelser i 2023 i anledning af IMAK's 25 års jubilæum.
- ◆ Den nye Overenskomst med Sulisartut Højskoleat underskrives 1. oktober.
- ◆ I oktober blev der afholdt et nyt møde med ASA – Selvstyrets forhandlingsafdeling, om status på sager, der har stået stille i en længere periode samt om nye sager.
- ◆ I oktober indledtes forhandlinger om løn -og arbejds-vilkår for ledere og lærere på Knud Rasmussenip Højskolia.
- ◆ Forkvinden holdt møde i oktober med pensionerede medlemmer i Nuuk og med deltagelse fra resten af kysten for pensionister, der havde mulighed for at deltage via videokonference.
- ◆ Der blev holdt videomøde i november med ledere og undervisere på efterskolerne vedrørende status på forhandlingerne.
- ◆ De lærerstuderende, som på IMAK's foranledning deltog på NLS's møde lavede et oplæg for lederne i Ilinniafissuaq samt personalet i IMAK's sekretariat.
- ◆ I november deltog repræsentanter fra IMAK i DLF's kongres. ■

Ilinniartitsisut piffissaq suliffissaat il.il. pillugit isumaqatigiisummi § 4 aamma § 5

Atuarfinni assigiinngitsuni ilinniartitsisunit sulisullu sinniisaannit arlalippassuarniit IMAK-i saaffigineqartarpoq Ingerlatassanut aamma Suliartortarnissamut pilersaarutitut malitassat atuarfinni aqutsisuusunit pissusisamisuumngitsumik atuutsinneqarneri pillugit.

IMAK-imit ima isumaqarpugut:

Ingerlatassanut aamma Suliartortarnissamut pilersaarutitut malillugit atuaqatigiinni ilinniartitsisut marluuppata ilinniartitsisullu aappaa Ingerlatassanut aamma Suliartortarnissamut pilersaarutitut malinnagit allanik suliakkerneqarluni peqquneqarpat, soorlu vikariusussanngortitaalluni allamilluunnit suliakkerneqarluni pineqartoq qaangiuttoornertut akilerneqassasoq.

Ilinniartitsisut piffissaq suliffissaat pillugu isumaqatigiisummi § 4 aamma § 5 ersarissumik allassimasoqarpoq, imaattunik:

§ 4 Ingerlatassanut pilersaarut

Ukiut atuarfiusut aallartinneri tamaasa ilinniartitsisut ataasiakkaat ingerlatassaannut pilersaarusiortoqartassaaq. Ingerlatassat pillugit pilersaarummi ilinniartitsisup ukiumi atuarfiusumi isumagisassaatur pilersaarsiorneqarsimasut tamarmik, suliassanut ataasiakkaanut piffissaq atugassatur pilersaarut kiisalu ukiumi atuarfiusumi semesterini ingerlatassat inissisimaffissaat pilersaarummi allassimassapput.

§ 5 Suliartornissamut pilersaarut

...Suliassat atuarfimmi ingerlanneqartussat, soorlu atuartitsineq, pilersaarutaasumik ataatsimiinnerit, angajoqqaanik ataatsimiitsitsinerit, nakkutilliineq il.il. aallartiffissaq piffissarluni naammassineqarfissaat ilanngullugit suliartornissamut pilersaarummi allassimassapput.

Imm. 2. ...Suliartornissamut pilersaarummi kingusinnerusukkut allannguutit allannguutip atuutilinnginnerani sapaatip akunnera ataaseq sioqqullugu kalerriutigineqassapput.

§ 4 aamma § 5 i aftale om arbejdstiden m.v. for lærere

IMAK modtager mange henvendelser fra lærere og tilidsrepræsentanter fra forskellige skoler om ledernes uhensigtsmæssige anvendelse af reglerne vedrørende aktivitets- og mødeplanlægning.

IMAK mener:

Hvis der ifølge aktivitets- og mødeplanen skal være to lærere i en klasse og den ene lærer pålægges til at varetage andre opgaver f.eks. at være vikar skal pågældende honoreres med overtidsbetaling.

I arbejdstidsaftalens § 4 og § 5 står der klart og tydeligt følgende:

§ 4 Aktivitetsplan

Der udarbejdes for hvert skoleår en aktivitetsplan for den enkelte lærer. Aktivitetsplanen skal angive alle de opgaver, det er planlagt, at læreren skal varetage i skoleåret, det planlagte tidsforbrug til de enkelte opgaver samt den planlagte placering af aktiviteterne på skoleårets semestre.

§ 5 Mødeplan

...Opgaver, der skal udføres på skolen, såsom undervisning, planlagte møder, forældremøder, tilsyn mv. skal fremgå af mødeplanen med start og sluttidspunkt.

Stk. 2. ...Senere ændringer i mødeplanen skal varsles senest 1 uge før ændringen træder i kraft.

Normu tullianut imassat

Imassanut tunngatillugu siunnersuutissaqaruit, taava imakimak.gl-imut nassiutiinnassavat. Allaaserisaq qupperneq A4 ataaseq sinnertariaqanngilaa. Ataatsimik marlunnilluunniit assitaqarsinnaappat qujanassaqaq. Taava uterfigissavatasigit.

Aaqqissuisut ■

Indhold til næste nummer

Har du et forslag til en artikel til næste nummer, så send den til imak@imak.gl. Det må meget gerne være en kort artikel på en A4-side. Vedlæg gerne et eller to fotos i høj opløsning (dvs. så stor som muligt). Så hører du fra os.

■ Hilsen redaktionen